

12η Ετήσια Έρευνα της PwC για τους CEOs στην Κύπρο

Προκλήσεις του σήμερα και του αύριο.

Βασικά ευρήματα για την Κύπρο

Μήνυμα από τον CEO

Δώδεκα χρόνια μετά την πρώτη έρευνα για τους CEOs στην Κύπρο, μπορώ να πω με βεβαιότητα ότι πλέον διαθέτουμε μια αξιόλογη και περιεκτική βάση δεδομένων, ώστε να κατανοούμε και να μοιραζόμαστε τον τρόπο που σκέφτονται και λειτουργούν οι επικεφαλής των κυπριακών επιχειρήσεων. Οι 159 CEOs από την Κύπρο που συμμετείχαν στην έρευνα, μας δίνουν μια ξεκάθαρη εικόνα για όσα τους δημιουργούν αισιοδοξία αλλά κυρίως για όσα τους προβληματίζουν σ' αυτήν τη δύσκολη χρονική συγκυρία.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω από καρδιάς τους 159 CEOs, αλλά και όλους όσους έχουν λάβει μέρος στην έρευνά μας αυτά τα 12 χρόνια. Χωρίς τη συμμετοχή τους, το εγχείρημά μας δεν θα μπορούσε να επιτύχει. Τους ευχαριστώ λοιπόν για τον χρόνο που μας διαθέτουν και τη σταθερή τους εμπιστοσύνη. Οι πολλαπλές κρίσεις που αντιμετωπίζουμε σήμερα, οφείλονται κατά κύριο λόγο στην επιτάχυνση των λεγόμενων megatrends και στην δυσκολία να τις προλάβουμε. Κάποια συμβάντα των τελευταίων ετών, όπως η πανδημία του COVID-19 και ο πόλεμος στην Ουκρανία, έχουν επιταχύνει τις μέγα-τάσεις όπως η τεχνολογική καινοτομία και εξέλιξη, η κλιματική αλλαγή, οι γεωπολιτικές μεταβολές και η κοινωνική αβεβαιότητα. Το στοίχημά πλέον είναι να κινηθούμε έγκαιρα και μετασχηματιστικά σε όλο το εύρος της κοινωνίας, της οικονομίας, της επιχειρηματικότητας και της διακυβέρνησης.

Στο νέο κόσμο που διαμορφώνεται, οι CEOs αλλά και ολόκληρη η επιχειρηματική κοινότητα, έχουν έναν ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο να διαδραματίσουν. Επιβάλλεται να λειτουργήσουν ως μια αποτελεσματική δύναμη μεταρρυθμιστικής αλλαγής για όλη την οικονομία και κοινωνία. Καλούμαστε όλοι να λειτουργήσουμε συνεργατικά, ώστε να συνδημιουργήσουμε την εύρωστη Κύπρο του αύριο. Μία χώρα δυναμική και σύγχρονη, που στηρίζεται σε ένα βιώσιμο μοντέλο οικονομικής ανάπτυξης το οποίο υπηρετεί τις ανάγκες του ευρύτερου κοινωνικού συνόλου.

Η παγκόσμια στρατηγική της PwC "The New Equation", είναι βασισμένη στη σκέψη ότι η τεχνολογία, η καινοτομία και η εμπιστοσύνη μας βοηθούν να αναδείξουμε τον καλύτερο μας εαυτό, μετατρέποντας τις ιδέες του σήμερα σε λύσεις του αύριο. Έχοντας ως πυξίδα το "The New Equation", είμαστε δίπλα σας για να σας στηρίξουμε σε αυτό το ταξίδι και να ανακαλύψουμε νέους τρόπους δημιουργίας αξίας για την επιχειρηματική κοινότητα και για την κοινωνία.

Εύχομαι η έρευνα που κρατάτε στα χέρια σας να αποδειχθεί χρήσιμο εργαλείο πληροφόρησης, σχεδιασμού και λήψης αποφάσεων για την ανάπτυξη της επιχείρησής σας.

Φίλιππος Σώσιλος
Διευθύνων Σύμβουλος

Περιεχόμενα

1. Λίγα λόγια για την 26η Παγκόσμια Έρευνα για τους CEOs	2
2. Η 12η Ετήσια Έρευνα της PwC για τους CEOs στην Κύπρο	3
3. Που πήγε η αισιοδοξία;	5
4. Προοπτικές αύξησης της κερδοφορίας και των εσόδων	9
5. Η είσοδος σε νέες αγορές	11
6. Παγκόσμιες απειλές & ανησυχίες	13
7. Οι επιπτώσεις των κλιματικών κινδύνων	19
8. Τι είδους οικοσύστημα χτίζετε;	25
9. Εμπιστοσύνη	29
10. Βιωσιμότητα	31
11. Που επικεντρώνονται οι CEOs	37
12. Εν κατακλείδι	39

1. Λίγα λόγια για την 26η Παγκόσμια Έρευνα για τους CEOs

Στην 26η Ετήσια Παγκόσμια Έρευνα της PwC για τους CEOs, συμμετείχαν 4.410 επιχειρηματικοί ηγέτες από 105 χώρες. Η έρευνα διενεργήθηκε από τον Σεπτέμβριο έως και τον Νοέμβριο του 2022, σε μια εποχή όπου ο πόλεμος στην Ουκρανία συνεχίζεται όπως και η ευρύτερη γεωπολιτική αστάθεια. Παράλληλα, η ενεργειακή κρίση, η απειλή του στασιμοληθωρισμού, οι διαταραχές στην εφοδιαστική αλυσίδα που προκαλούν πολιτική και οικονομική αστάθεια και η επίμονη παρουσία της πανδημίας, κάνουν ιδιαίτερα αισθητή την παρουσία τους.

Μέσα σε αυτό το κλίμα, σχεδόν το 40% των CEOs Παγκόσμια θεωρεί ότι οι εταιρείες τους δεν θα είναι οικονομικά βιώσιμες μέσα στην δεκαετία, αν συνεχίσουν στην τρέχουσα πορεία τους. Οι περισσότεροι από αυτούς τους CEOs πιστεύουν ότι είναι εξαιρετικά σημαντικό να επανεφεύρουν οι ίδιοι τις επιχειρήσεις τους για το μέλλον. Παράλληλα, οι επιχειρηματικοί ηγέτες με ποσοστό 73% διαβλέπουν ότι η ανάπτυξη της παγκόσμιας οικονομίας θα μειωθεί σημαντικά κατά τη διάρκεια του επόμενου έτους.

Οι πολλαπλές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν σήμερα οι CEOs, είναι μια κατάλληλη ευκαιρία ώστε να αποδείξουν την ηγεσία τους, βοηθώντας τις εταιρείες να αναλάβουν τον ρόλο που η κοινωνία τόσο πολύ χρειάζεται – αυτόν του καταλύτη της καινοτομίας και της επίτευξης λύσεων.

Στην έρευνα συμμετείχαν

4.410

CEOs από **105**
χώρες

Μέσα σε αυτές τις συνθήκες η έρευνα επικεντρώνεται σε τρία κύρια σημεία:

1

Στον αγώνα για το μέλλον. Οι CEOs καλούνται να επανεξετάσουν την εταιρική στρατηγική τους και τον ρόλο που έχει σε αυτήν η κλιματική αλλαγή, ώστε να βρίσκονται ένα βήμα μπροστά από τις μακροπρόθεσμες απειλές που αφορούν στις επιχειρήσεις τους, στην κοινωνία και σε ολόκληρο τον πλανήτη.

2

Στις σημερινές απειλές. Οι CEOs θα πρέπει να βρουν τους τρόπους ώστε να ενδυναμώσουν τις εταιρείες τους και να διατηρήσουν το ανθρώπινο δυναμικό τους, εν μέσω γεωπολιτικών και άλλων κρίσεων.

3

Στην ισορροπία. Οι CEOs επαναξιολογούν τον χρόνο και τις επενδύσεις τους, αναθεωρώντας τον ηγετικό τους ρόλο, έτσι ώστε να ενδυναμώσουν την αλλαγή που συντελείται και να δημιουργήσουν νέες πηγές αξίας.

2.

Η 12η Ετήσια Έρευνα της PwC για τους CEOs στην Κύπρο

Στην 12η Ετήσια Έρευνα της PwC για τους CEOs στην Κύπρο, συμμετείχαν 159 επιχειρηματικοί ηγέτες οι οποίοι μοιράστηκαν μαζί μας τις σκέψεις τους για το μέλλον.

Ας δούμε επιγραμματικά τα βασικά σημεία που ανέδειξαν.

81%

των CEOs δεν θα προβεί σε περικοπές στις αποδοχές του προσωπικού τους

69%

θεωρεί ότι η παγκόσμια οικονομική ανάπτυξη θα μειωθεί κατά τους επόμενους 12 μήνες

56%

θεωρεί ότι η οικονομική ανάπτυξη της Κύπρου τον επόμενο χρόνο θα μειωθεί

- **Ο πληθωρισμός κυριαρχεί στις ανησυχίες των CEOs** με 47%. Ακολουθούν οι γεωπολιτικές συγκρούσεις με 41% και η μακροοικονομική αστάθεια με 26%.
- **Η κλιματική αλλαγή αναμένεται να επηρεάσει τις επιχειρήσεις άλλες λιγότερο και άλλες περισσότερο** σε διάφορους τομείς. Το 70% αναφέρει το κόστος, το 58% την εφοδιαστική αλυσίδα και 63% τα φυσικά περιουσιακά στοιχεία.
- Το 40% των CEOs πιστεύει ότι η εταιρεία τους δεν θα είναι **οικονομικά βιώσιμη μέσα στην δεκαετία**, εάν διατηρήσουν το τρέχον μοντέλο λειτουργίας τους.
- **Η κερδοφορία των επιχειρήσεων** για τα επόμενα δέκα χρόνια απειλείται από την **έλλειψη εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων** (60%), τις **τεχνολογικές εξελίξεις** (59%) και την **διακοπή της εφοδιαστικής αλυσίδας** (58%).
- Οι CEOs με 71% επενδύουν κατά κύριο λόγο στην **αυτοματοποίηση των διαδικασιών & των συστημάτων**.
- Οι CEOs θα επέλεγαν να επικεντρώσουν το 26% του επαγγελματικού χρόνου τους στην **στρατηγική της εταιρείας τους και όχι στην απλή λειτουργία της, όπως κάνουν τώρα**, ώστε να μπορούν να καλύψουν μελλοντικές ανάγκες.
- Το **48% είναι σχετικά αισιόδοξο για τις προοπτικές αύξησης των εσόδων** της δικής τους εταιρείας στους επόμενους 12 μήνες.

3.

Που πήγε η αισιοδοξία;

Η πλειοψηφία των 159 CEOs, που συμμετείχαν στην έρευνα της PwC στην Κύπρο, με ποσοστό 69%, είναι απαισιόδοξη καθώς θεωρούν ότι η παγκόσμια οικονομική ανάπτυξη θα μειωθεί κατά τους επόμενους 12 μήνες. Το αντίστοιχο ποσοστό στην ίδια ερώτηση πέρυσι ήταν μόλις 19%, αναδεικνύοντας τη δραματική πτώση και τη διαφορά με την περασμένη χρονιά όπου κυριαρχούσε η αισιοδοξία με ποσοστό 75%.

Η αισιοδοξία των τελευταίων τριών ετών ανατρέπεται σημαντικά, καθώς η περασμένη χρονιά χαρακτηρίστηκε από τον συνεχιζόμενο πόλεμο στην Ουκρανία, την ενεργειακή κρίση, τον πληθωρισμό και τις διαταραχές στην εφοδιαστική αλυσίδα, που προκαλούν πολιτική και οικονομική αστάθεια.

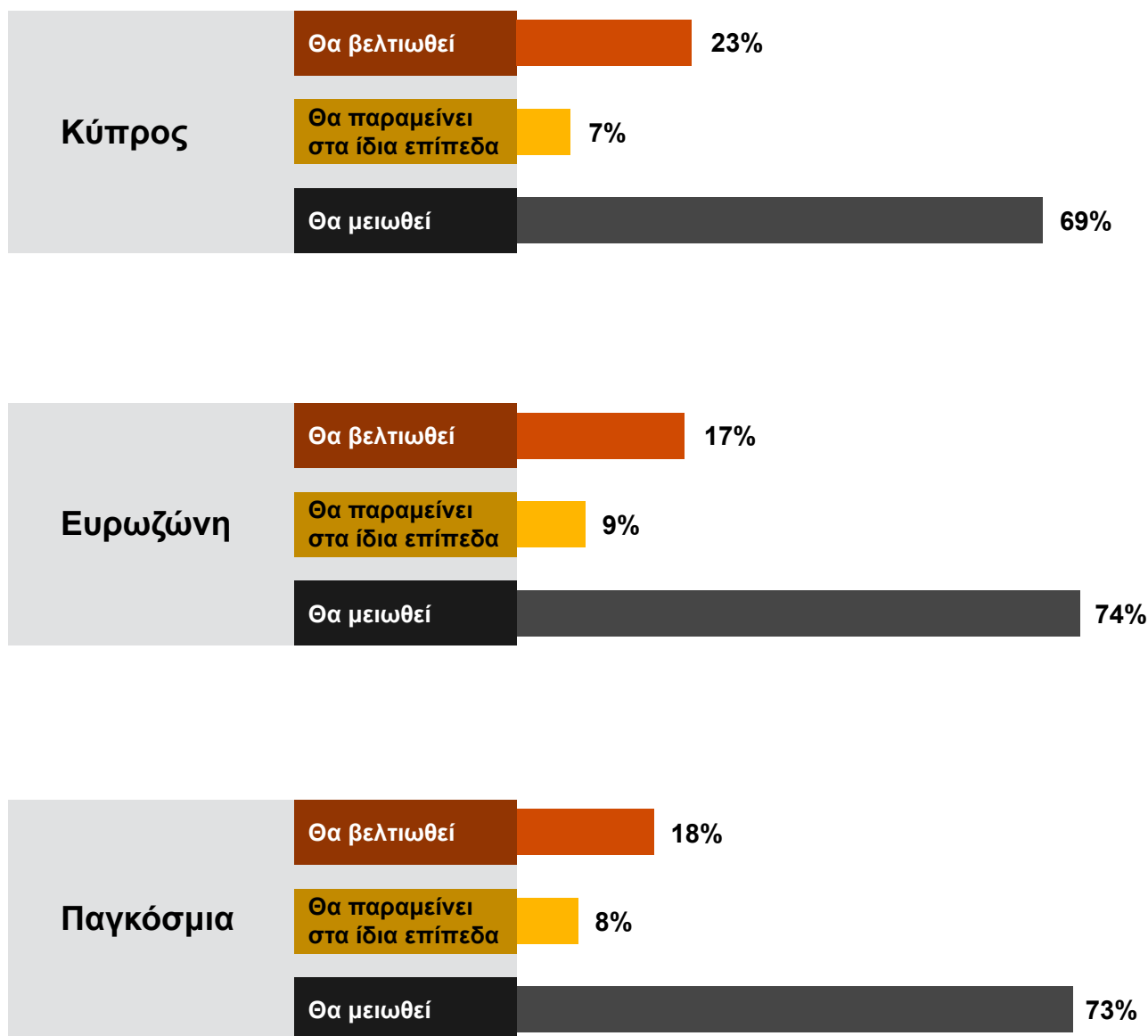
Αντίστοιχα χαμηλά ποσοστά αισιοδοξίας για την παγκόσμια οικονομική ανάπτυξη παρατηρούνται και στην Ευρωζώνη με ποσοστό 74% και Παγκόσμια με 73%.

Σχεδιάγραμμα 1

Προοπτικές ανάπτυξης της παγκόσμιας οικονομίας

Πώς πιστεύετε ότι η οικονομική ανάπτυξη (δηλαδή, το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν) θα αλλάξει, εάν αλλάξει, στους επόμενους 12 μήνες στην παγκόσμια οικονομία;

■ Θα βελτιωθεί ■ Θα παραμείνει στα ίδια επίπεδα ■ Θα μειωθεί

Σχεδιάγραμμα 2

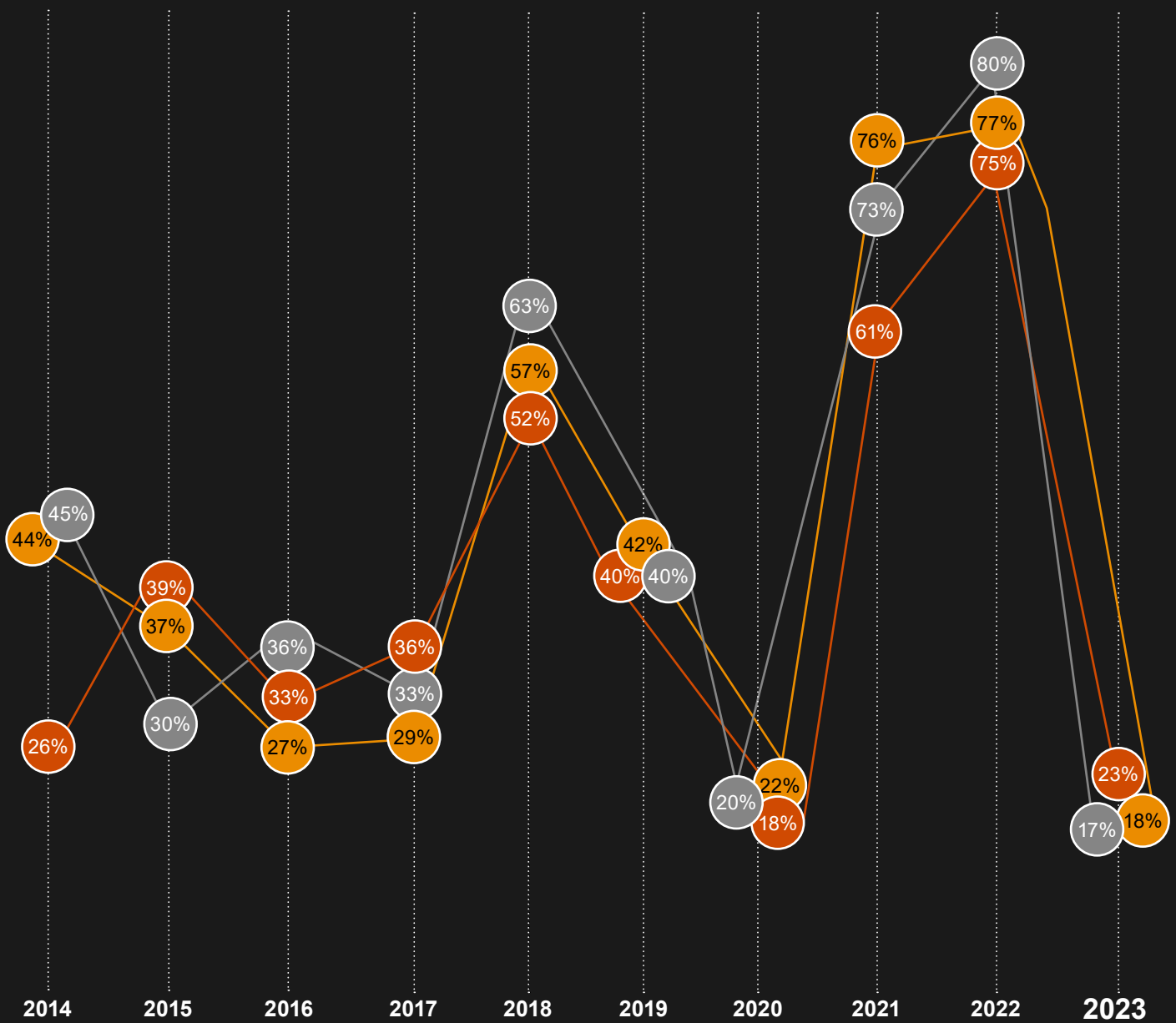
Ανάλυση των προοπτικών ανάπτυξης της παγκόσμιας οικονομίας.

Ερωτηθέντες που δήλωσαν ότι η παγκόσμια οικονομική ανάπτυξη θα παρουσιάσει βελτίωση στους επόμενους 12 μήνες.

Ανάλυση για τα τελευταία 10 χρόνια.

■ Κύπρος ■ Ευρωζώνη ■ Παγκόσμια

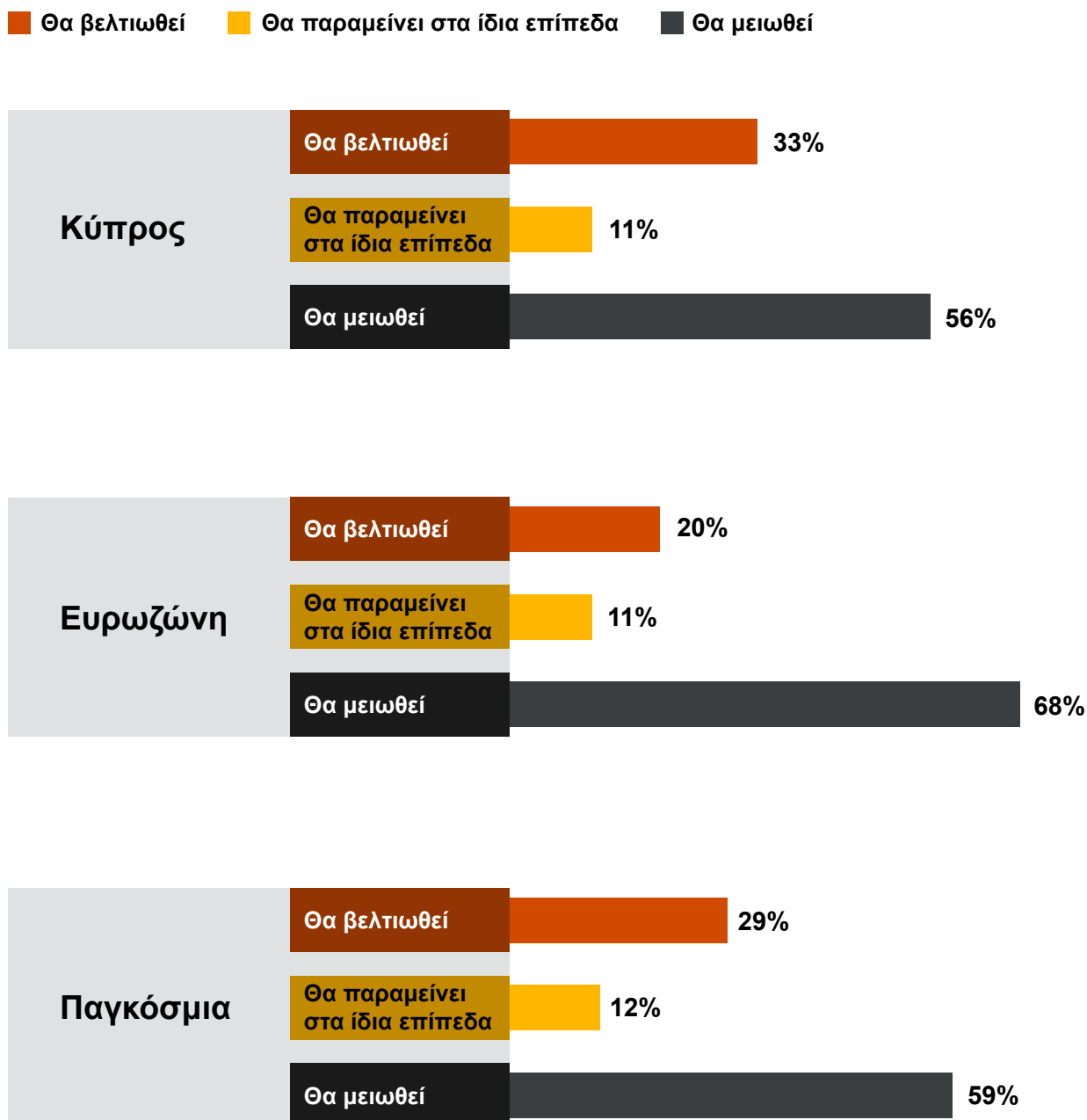

Όσον αφορά στην αισιοδοξία των CEOs για τη χώρα που δραστηριοποιούνται, μόλις το 33% των επιχειρηματικών ηγετών στην Κύπρο δηλώνει αισιόδοξο για την οικονομική ανάπτυξη της χώρας, ενώ το 56% θεωρεί ότι η οικονομική ανάπτυξη του νησιού θα μειωθεί κατά τους επόμενους 12 μήνες. Χαμηλά ποσοστά αισιοδοξίας για την οικονομική ανάπτυξη της χώρας τους μέσα στους επόμενους 12 μήνες παρατηρούνται και στην Ευρωζώνη και Παγκόσμια.

Σχεδιάγραμμα 3

Προοπτικές ανάπτυξης της Κυπριακής οικονομίας

Πώς πιστεύετε ότι η οικονομική ανάπτυξη (δηλαδή, το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν) θα αλλάξει, εάν αλλάξει, στους επόμενους 12 μήνες στη χώρα σας;

4.

Προοπτικές αύξησης της κερδοφορίας και των εσόδων

Το τοπίο αλλάζει σημαντικά στην ερώτηση για την πρόβλεψη των CEOs αναφορικά με την αύξηση των εσόδων της δικής τους εταιρείας.

Το 38% των CEOs στην Κύπρο είναι πολύ αισιόδοξο για τις προοπτικές αύξησης των εσόδων της δικής τους εταιρείας στους επόμενους 12 μήνες, ενώ το 48% είναι συγκρατημένα αισιόδοξο. Αντίστοιχη μεγάλη τάση αισιοδοξίας για τις προοπτικές αύξησης των εσόδων της δικής τους εταιρείας, σημειώνεται και στην Ευρωζώνη με τους πολύ αισιόδοξους να αγγίζουν το 36%, ενώ οι συγκρατημένα αισιόδοξοι φτάνουν το 49%. Οι πολύ αισιόδοξοι CEOs Παγκόσμια άγγιξαν το 42% και οι συγκρατημένα αισιόδοξοι το 47%.

48%

των CEOs στην Κύπρο είναι συγκρατημένα αισιόδοξο για τις προοπτικές αύξησης των εσόδων της δικής τους εταιρείας στους επόμενους 12 μήνες

Όταν ο χρονικός ορίζοντας διευρύνεται στα τρία χρόνια, τα ποσοστά αισιοδοξίας των CEOs της Κύπρου για τις προοπτικές αύξησης της κερδοφορίας των εσόδων της δικής τους εταιρείας, ανεβαίνουν στο 43% για τους πολύ αισιόδοξους και παραμένουν στο 48% για τους συγκρατημένα αισιόδοξους. Στην Ευρωζώνη το 48% είναι πολύ αισιόδοξοι και το 46% συγκρατημένα αισιόδοξοι, ενώ Παγκόσμια το 53% είναι πολύ αισιόδοξοι και το 43% συγκρατημένα αισιόδοξοι.

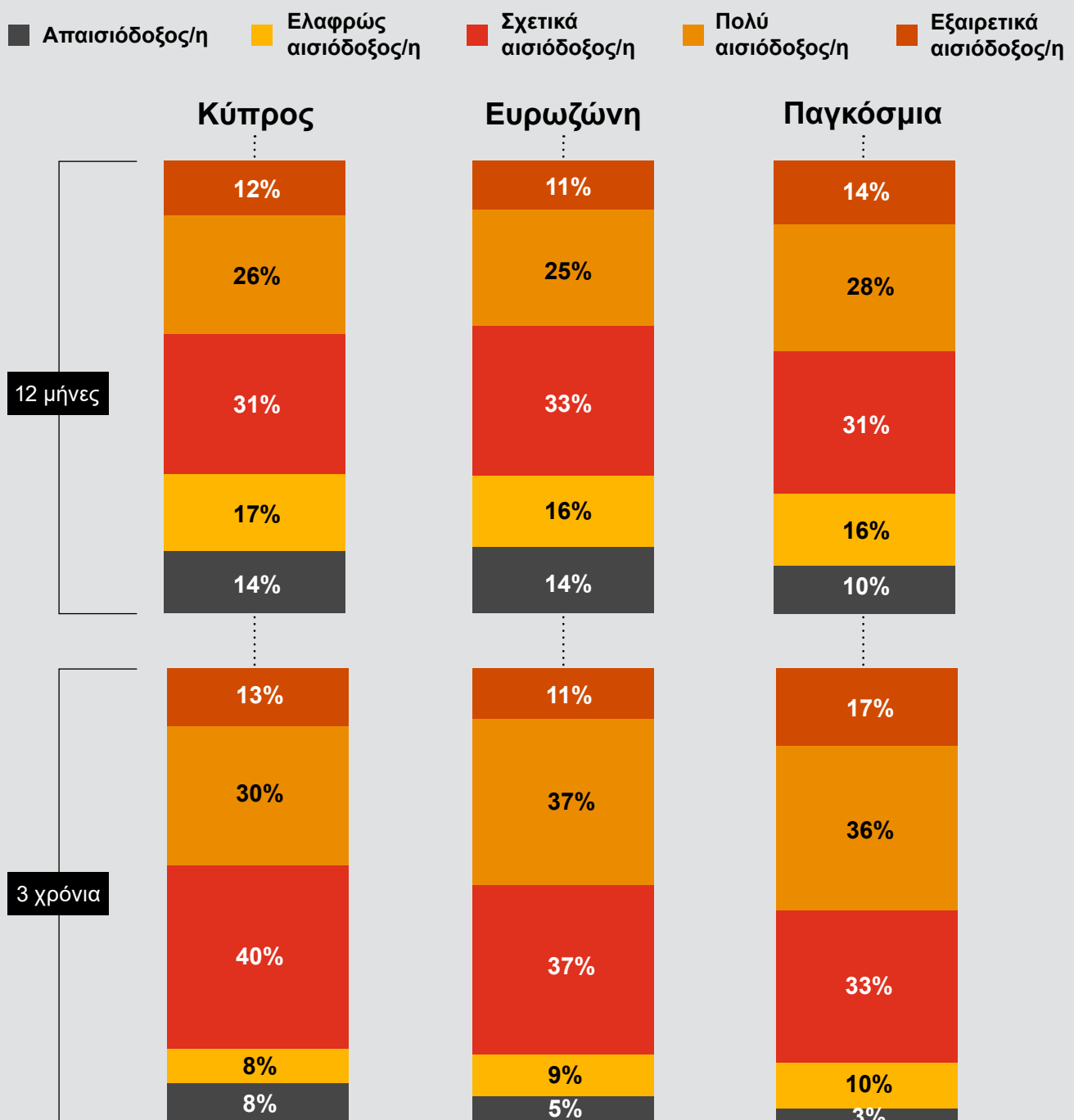
Αναφορικά με την πραγματική κερδοφορία της εταιρείας τους για τα δύο προηγούμενα χρόνια, εξαιρουμένου του περασμένου οικονομικού έτους, οι μισοί CEOs στην Κύπρο ανέφεραν ότι τα αποτελέσματά τους ήταν αισθητά καλύτερα, συγκριτικά με τους πλησιέστερους ανταγωνιστές τους. Το ίδιο ισχυρίστηκαν με ποσοστό 46% οι CEOs στην Ευρωζώνη και 43% Παγκόσμια.

Αξίζει να σημειωθεί ότι τα ποσοστά αισιοδοξίας των CEOs για την προοπτική αύξησης των εσόδων των εταιριών τους είναι μειωμένα σε σχέση με την περασμένη χρονιά.

Σχεδιάγραμμα 4

Αισιοδοξία για τις προοπτικές αύξησης των εσόδων

Πόσο αισιόδοξοι είστε για τις προοπτικές αύξησης των εσόδων της εταιρείας σας για τους επόμενους 12 μήνες και για τα επόμενα τρία χρόνια;

5.

Η είσοδος σε νέες αγορές

Στην ερώτηση “Ποιες τρεις χώρες/περιοχές, εξαιρουμένης της χώρας στην οποία εδρεύετε, θεωρείτε πιο σημαντικές για τις προοπτικές της εταιρείας σας για αύξηση εσόδων κατά τους επόμενους 12 μήνες;” οι CEOs στην Κύπρο επιλέγουν για ακόμη μια φορά την Ελλάδα με 36%, το Ηνωμένο Βασίλειο με 26% και στη συνέχεια την Γερμανία με 18%.

Αξίζει να αναφερθεί ότι η Ρωσία δεν υπάρχει στη λίστα με τις χώρες δραστηριοποίησης σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια, λόγω των κυρώσεων που αντιμετωπίζει.

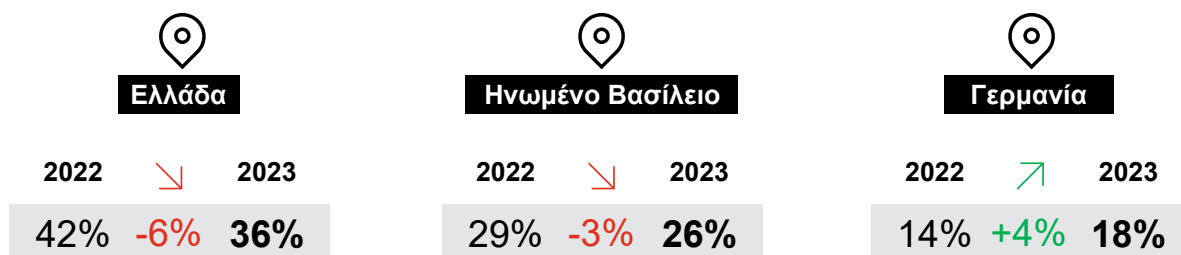
36%

οι CEOs στην Κύπρο επιλέγουν για ακόμη μια φορά την Ελλάδα

Σχεδιάγραμμα 5

Σημαντικές χώρες για τις προοπτικές ανάπτυξης

Ποιες 3 χώρες, εξαιρουμένης της χώρας όπου εδρεύετε, θεωρείτε σημαντικές όσον αφορά στις προοπτικές ανάπτυξης της εταιρείας σας μέσα στους επόμενους 12 μήνες;

6. Παγκόσμιες απειλές & ανησυχίες

Για τους επόμενους 12 μήνες οι CEOs στην Κύπρο αισθάνονται εκτεθειμένοι και ανησυχούν ότι απειλούνται με ποσοστό:

47%

απο τον **πληθωρισμό**

41%

απο τους **γεωπολιτικούς
κινδύνους**

26%

απο τη **μακροοικονομική
αστάθεια**

Και οι τρεις αυτές απειλές είναι άμεσες και αποτελούν πραγματικότητες που μπορούν να επιδεινωθούν, καθώς, για παράδειγμα, ο πόλεμος στην Ουκρανία ωθεί προς τα πάνω τις τιμές, ενθαρρύνοντας τις κεντρικές τράπεζες παγκοσμίως να παρέμβουν μέσω αυξήσεων των επιτοκίων που κατά συνέπεια μειώνουν την ανάπτυξη.

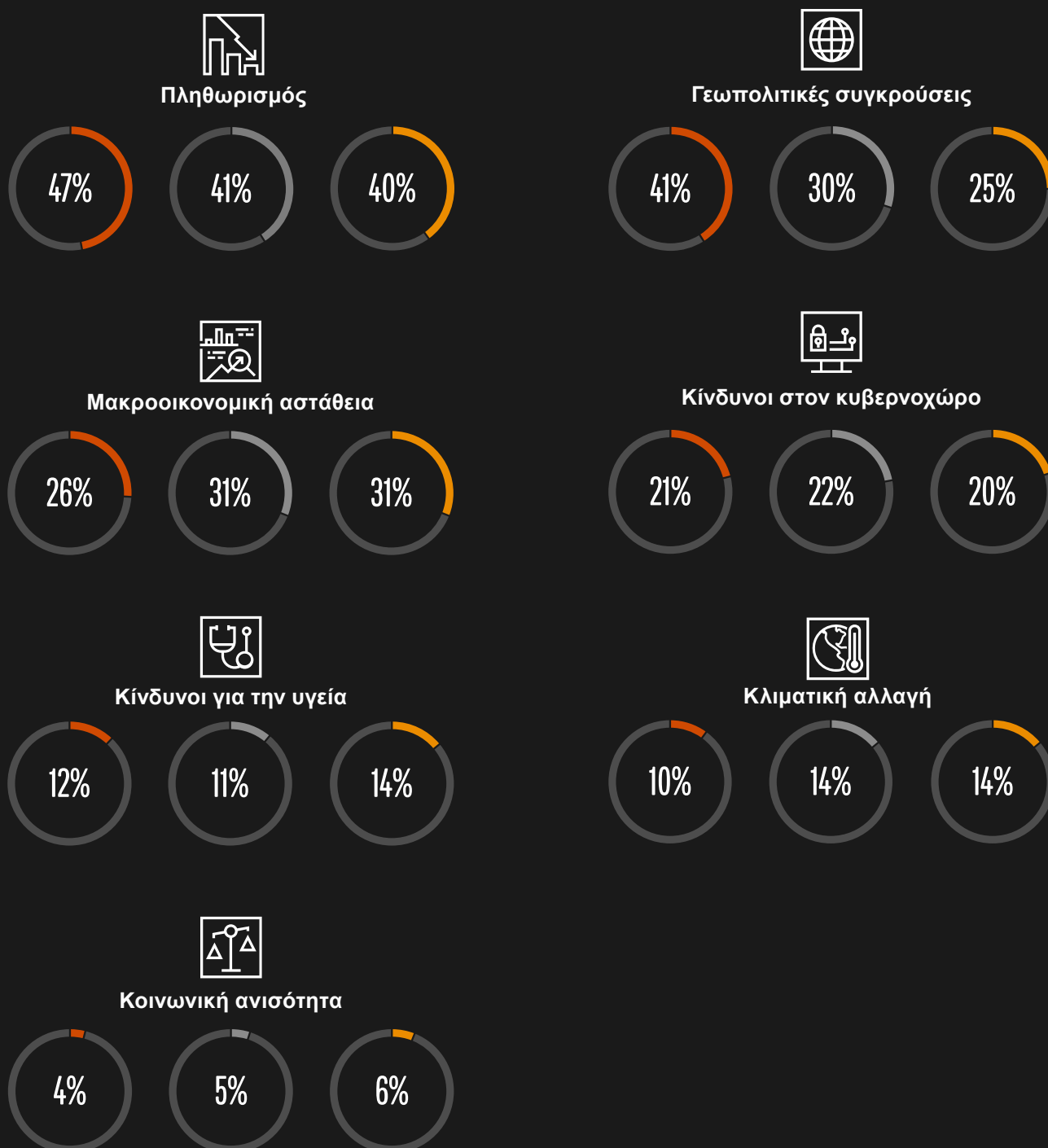
Την ίδια εικόνα παρουσιάζουν και οι CEOs στην Ευρωζώνη και Παγκόσμια. Αξιοσημείωτο γεγονός είναι η πτώση των “κινδύνων για την υγεία” που πέρυσι κυριαρχούσαν στις απειλές, ενώ τώρα βρίσκονται αισθητά πιο κάτω στην 5η θέση, στην σειρά κατάταξης των απειλών για την Κύπρο. Πτώση υπήρξε και στο ποσοστό όλων των CEOs αναφορικά με τις κυβερνοαπειλές αν και στην Κύπρο καταλαμβάνουν την τέταρτη θέση στη σχετική λίστα.

Σχεδιάγραμμα 6

Παγκόσμιες απειλές και ανησυχίες

Πόσο ανησυχείτε για τις ακόλουθες παγκόσμιες απειλές που θα επηρεάσουν αρνητικά την εταιρεία σας τους επόμενους 12 μήνες;

■ Κύπρος ■ Ευρωζώνη ■ Παγκόσμια

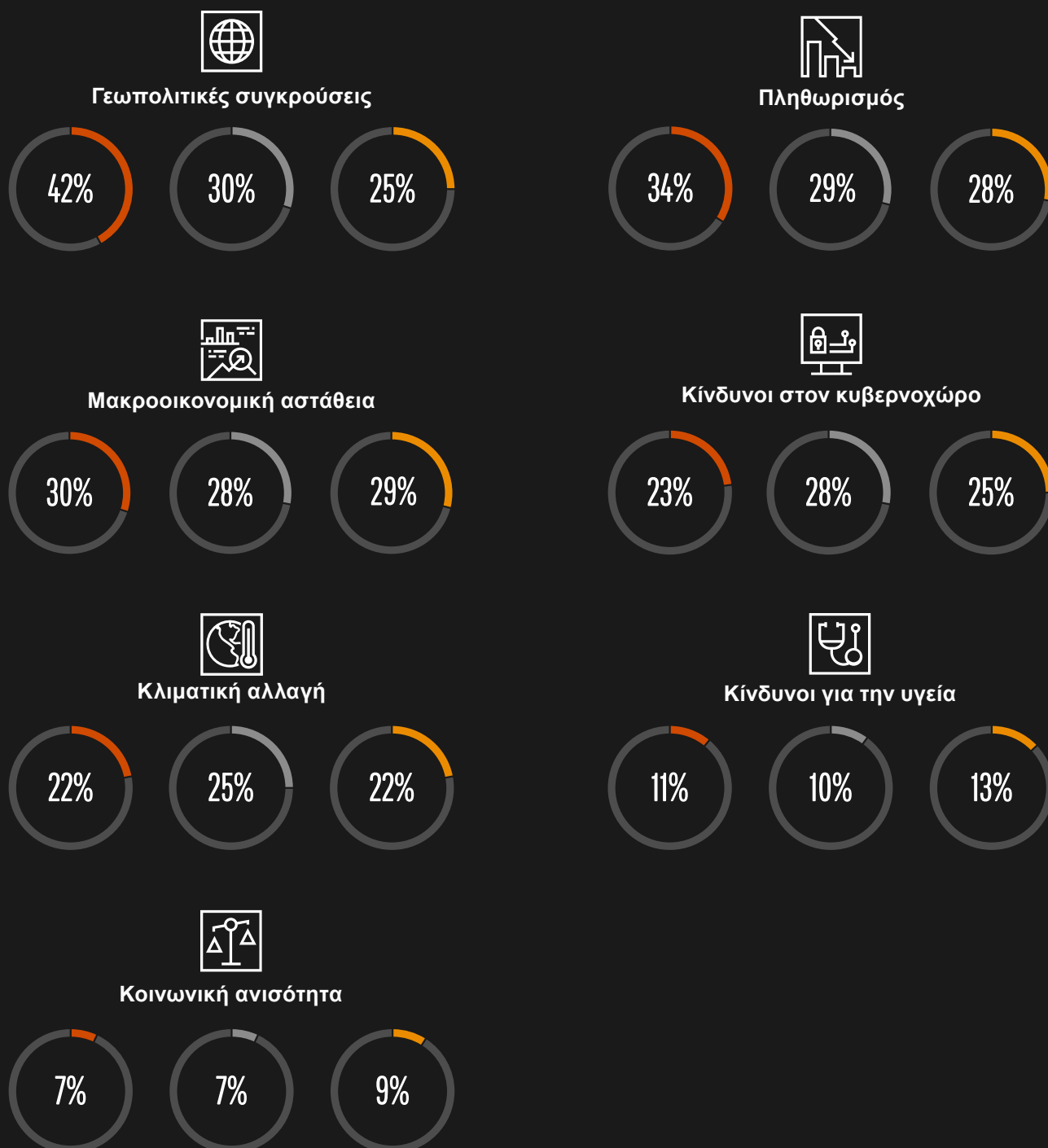
Για τα επόμενα πέντε χρόνια, οι CEOs στην Κύπρο αισθάνονται εξίσου εκτεθειμένοι σε ποικίλους κινδύνους με τις γεωπολιτικές συγκρούσεις να κυριαρχούν με 42%. Ακολουθούν ο πληθωρισμός με 34% και η μακροοικονομική αστάθεια με 30%. Οι κυβερνοαπειλές και η κλιματική αλλαγή σε συνδυασμό με τον πληθωρισμό, τη μακροοικονομική αστάθεια και τις γεωπολιτικές συγκρούσεις δημιουργούν ένα επικίνδυνο τοπίο για τις εταιρείες το οποίο καλούνται οι CEOs να διαχειριστούν άμεσα.

Σχεδιάγραμμα 7

Παγκόσμιες απειλές και ανησυχίες

Πόσο ανησυχείτε για τις ακόλουθες παγκόσμιες απειλές που θα επηρεάσουν αρνητικά την εταιρεία σας τα επόμενα 5 χρόνια;

■ Κύπρος ■ Ευρωζώνη ■ Παγκόσμια

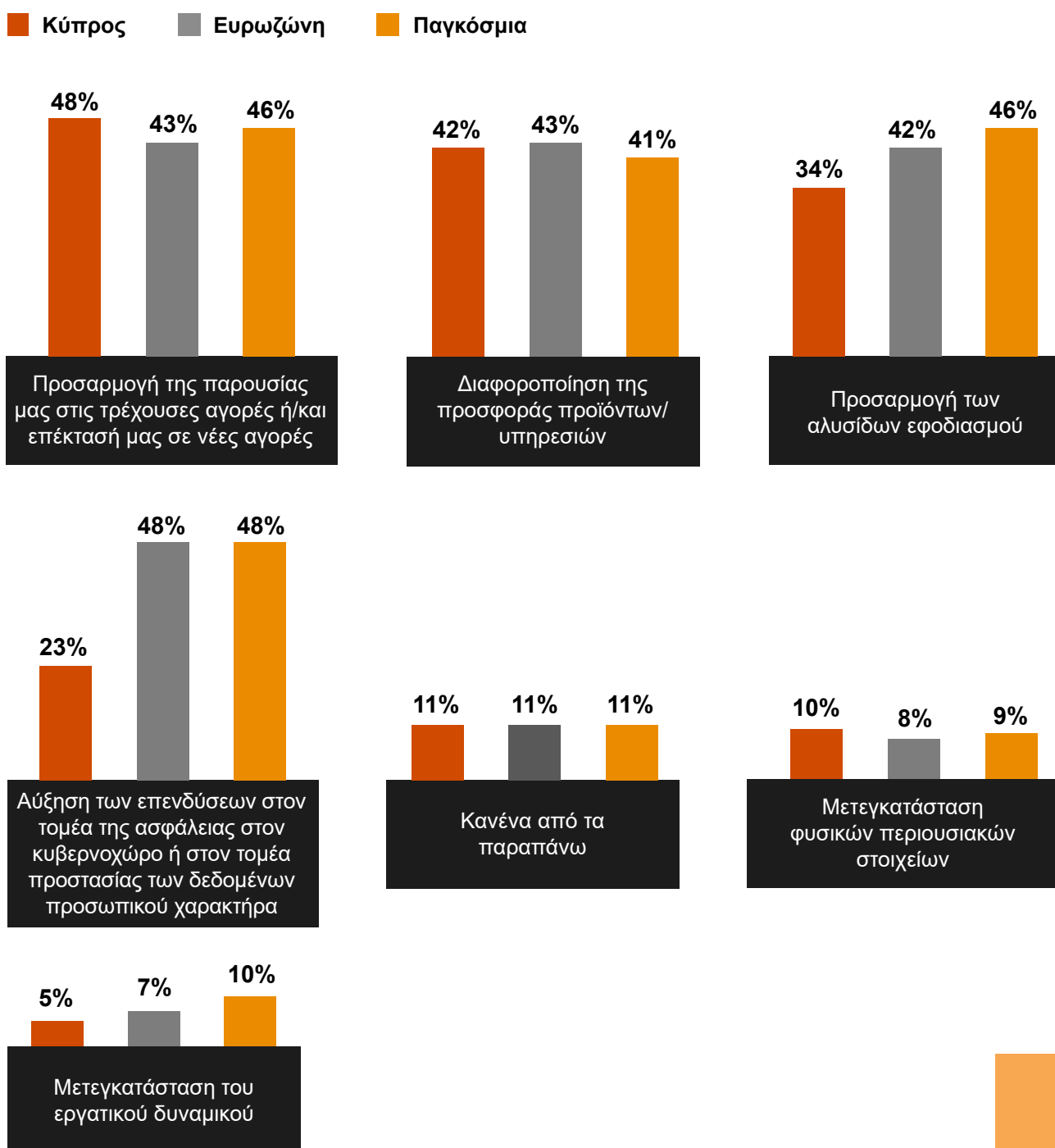
Προκειμένου οι CEOs να αντιδράσουν σε ότι τους απασχολεί περισσότερο και να μετριάσουν την έκθεσή τους στις επιπτώσεις των γεωπολιτικών συγκρούσεων, το 48% αυτών στην Κύπρο σχεδιάζει να προσαρμόσει την παρουσία τους στις υπάρχουσες αγορές και να επεκταθεί και σε νέες, ενώ το 42% σκέφτεται να διαφοροποιήσει το προϊόν/υπηρεσία που παρέχει. Οι CEOs στην Ευρωζώνη και Παγκόσμια αισθάνονται ότι αυτό που πρέπει να κάνουν κατά κύριο λόγο προκειμένου να μετριάσουν την έκθεσή τους στις γεωπολιτικές συγκρούσεις είναι να ενισχύσουν τις επενδύσεις τους στην κυβερνοασφάλεια και στην προστασία δεδομένων.

Σχεδιάγραμμα 8

Παγκόσμιες απειλές και ανησυχίες

Ποιες από τις παρακάτω ενέργειες, εάν υπάρχουν, εξετάζει η εταιρεία σας για να μετριάσει την έκθεση της σε γεωπολιτικές συγκρούσεις τους επόμενους 12 μήνες;

Ερωτηθέντες που δήλωσαν "Ελαφρώς εκτεθειμένη" και "Εξαιρετικά εκτεθειμένη"

Επιπρόσθετα οι επιχειρηματικοί ηγέτες στην Κύπρο αισθάνονται ότι απειλούνται από την οικονομική αστάθεια και για να μετριάσουν την έκθεσή τους σε αυτήν έχουν ξεκινήσει ήδη:

- να μειώνουν τα λειτουργικά τους κόστη **(47%)**
- να συνεργάζονται με άλλους προμηθευτές **(47%)** και
- να αυξάνουν τις τιμές των προϊόντων/υπηρεσιών τους **(40%)**.

Παράλληλα, οι μισοί CEOs σκέφτονται να επανεξετάσουν τα εν εξελίξει έργα και άλλες σημαντικές πρωτοβουλίες.

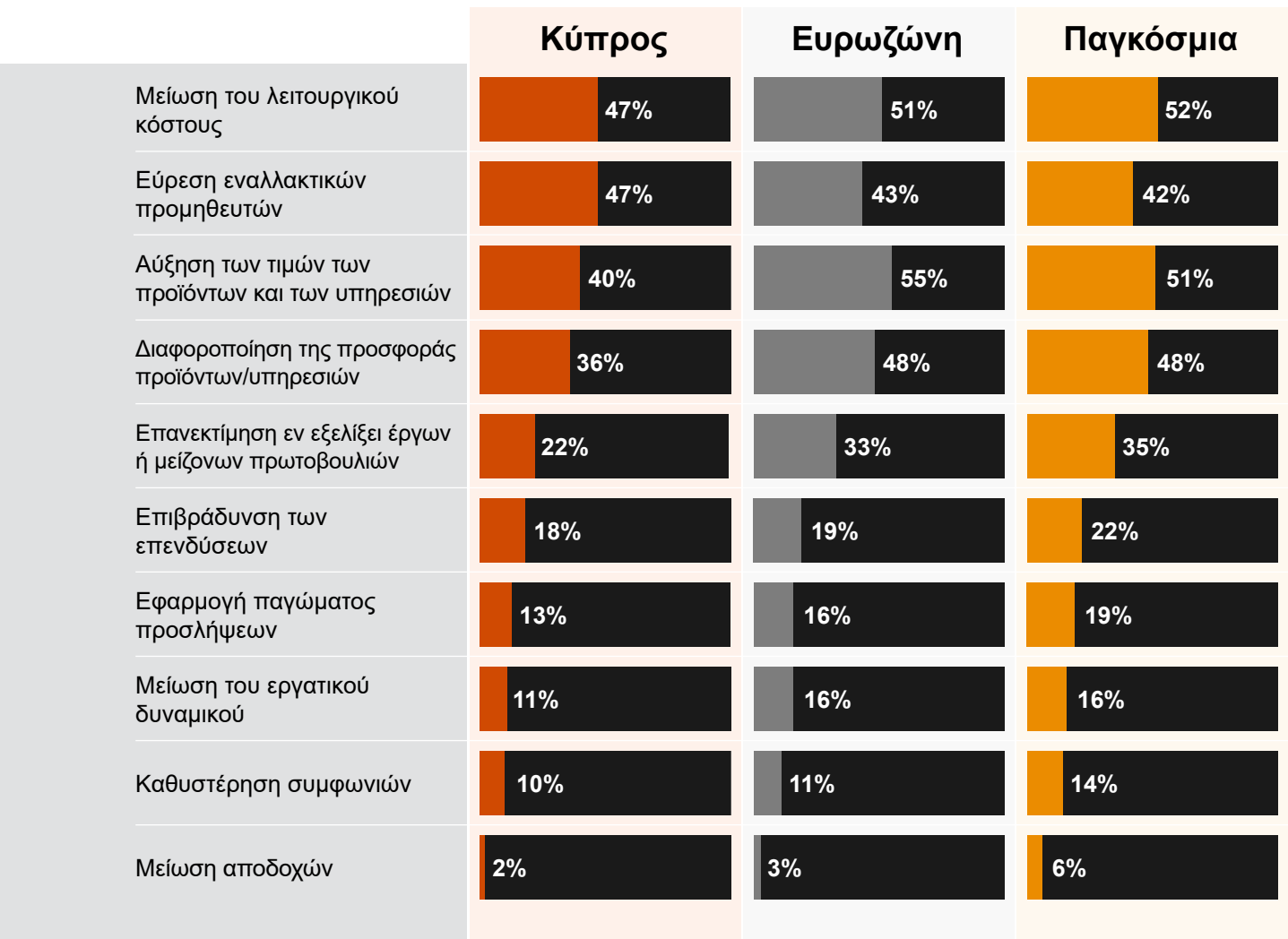
Σχεδιάγραμμα 9

Παγκόσμιες απειλές και ανησυχίες

Ποιο από τα παρακάτω περιγράφει καλύτερα τις ενέργειες που εξετάζει η εταιρεία σας για να αντιμετωπίσει τις οικονομικές προκλήσεις και την αστάθεια τον επόμενο χρόνο;

Ερωτηθέντες που δήλωσαν “Το κάνουμε αυτό/το έχουμε ήδη κάνει”

■ **Κύπρος** ■ **Ευρωζώνη** ■ **Παγκόσμια**

Αυτές είναι οι πρώτες αντιδράσεις των CEOs στην αστάθεια και στους παράγοντες που την προκαλούν. Υπάρχουν όμως και κάποια σημεία τα οποία δεν διαπραγματεύονται για την εταιρεία τους. Ένα από αυτά είναι η σιγουριά με την οποία, σε ποσοστό (81%), οι CEOs δηλώνουν πως ότι και αν συμβεί δεν θα μειώσουν τις υφιστάμενες αποδοχές των ανθρώπων τους. Παράλληλα, ένα σημαντικό ποσοστό 65% θεωρούν ότι δεν θα προβούν σε μείωση ανθρώπινου δυναμικού και το 63% ότι δεν θα καθυστερήσουν τις συμφωνίες που έχουν συνάψει.

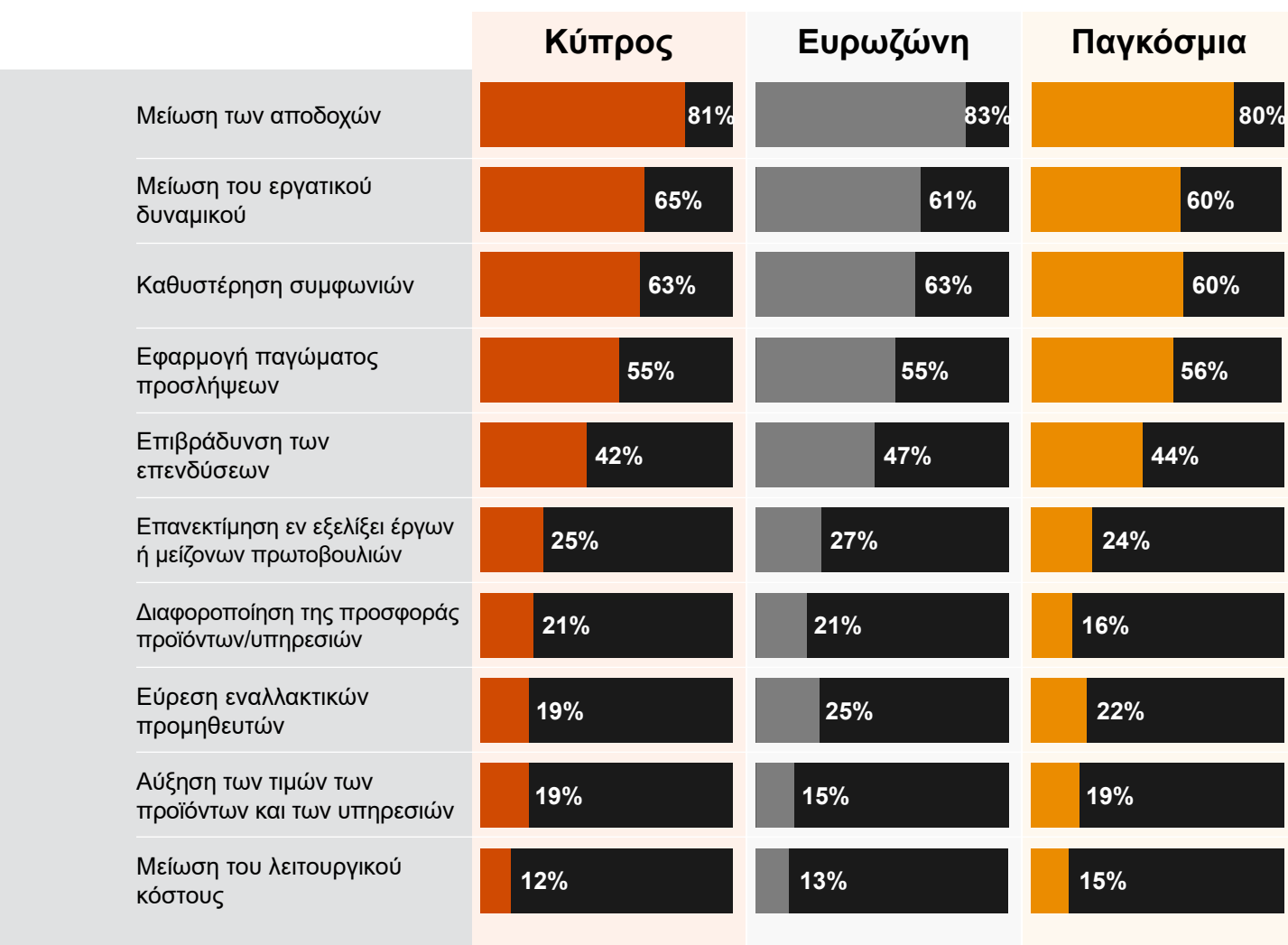
Σχεδιάγραμμα 10

Παγκόσμιες απειλές και ανησυχίες

Ποιο από τα παρακάτω περιγράφει καλύτερα τις ενέργειες που εξετάζει η εταιρεία σας για να αντιμετωπίσει τις οικονομικές προκλήσεις και την αστάθεια τον επόμενο χρόνο;

Ερωτηθέντες που δήλωσαν “Δεν σκοπεύουμε να το κάνουμε αυτό”

■ Κύπρος ■ Ευρωζώνη ■ Παγκόσμια

7.

Οι επιπτώσεις των κλιματικών κινδύνων

Η κούρσα των CEOs ενάντια στον χρόνο θεωρείται ιδιαίτερα επείγουσα όταν πρόκειται για την κλιματική αλλαγή.

Μόνο το 18% των CEOs ανησυχούν πολύ για την επίδραση της κλιματικής αλλαγής στο κόστος, ενώ το 70% ανησυχούν σε περιορισμένο/μέτριο βαθμό για αυτό. Το 63% ανησυχούν μέτρια για την επίπτωση στα φυσικά τους περιουσιακά στοιχεία και το 58% ανησυχούν μέτρια για την επίπτωση της κλιματικής αλλαγής στην εφοδιαστική αλυσίδα. Αντίστοιχα οι CEOs στην Ευρωζώνη και Παγκόσμια ανησυχούν κυρίως για τον βαθμό επίδρασης της κλιματικής αλλαγής στο κόστος των επιχειρήσεων τους.

Μια βαθύτερη στατιστική ανάλυση της έρευνας, δείχνει ότι οι CEOs που αισθάνονται περισσότερο εκτεθειμένοι στην κλιματική αλλαγή είναι αυτοί που λαμβάνουν και τα περισσότερα μέτρα για να την αντιμετωπίσουν. Η κλιματική αλλαγή απαιτεί συντονισμένη και μακροπρόθεσμη προσέγγιση. Το θέμα αυτό δεν θα επιλυθεί εάν οι μόνες εταιρείες που αναλαμβάνουν δράση έναντι της κλιματικής αλλαγής, είναι εκείνες που αντιμετωπίζουν πιο άμεσο οικονομικό αντίκτυπο.

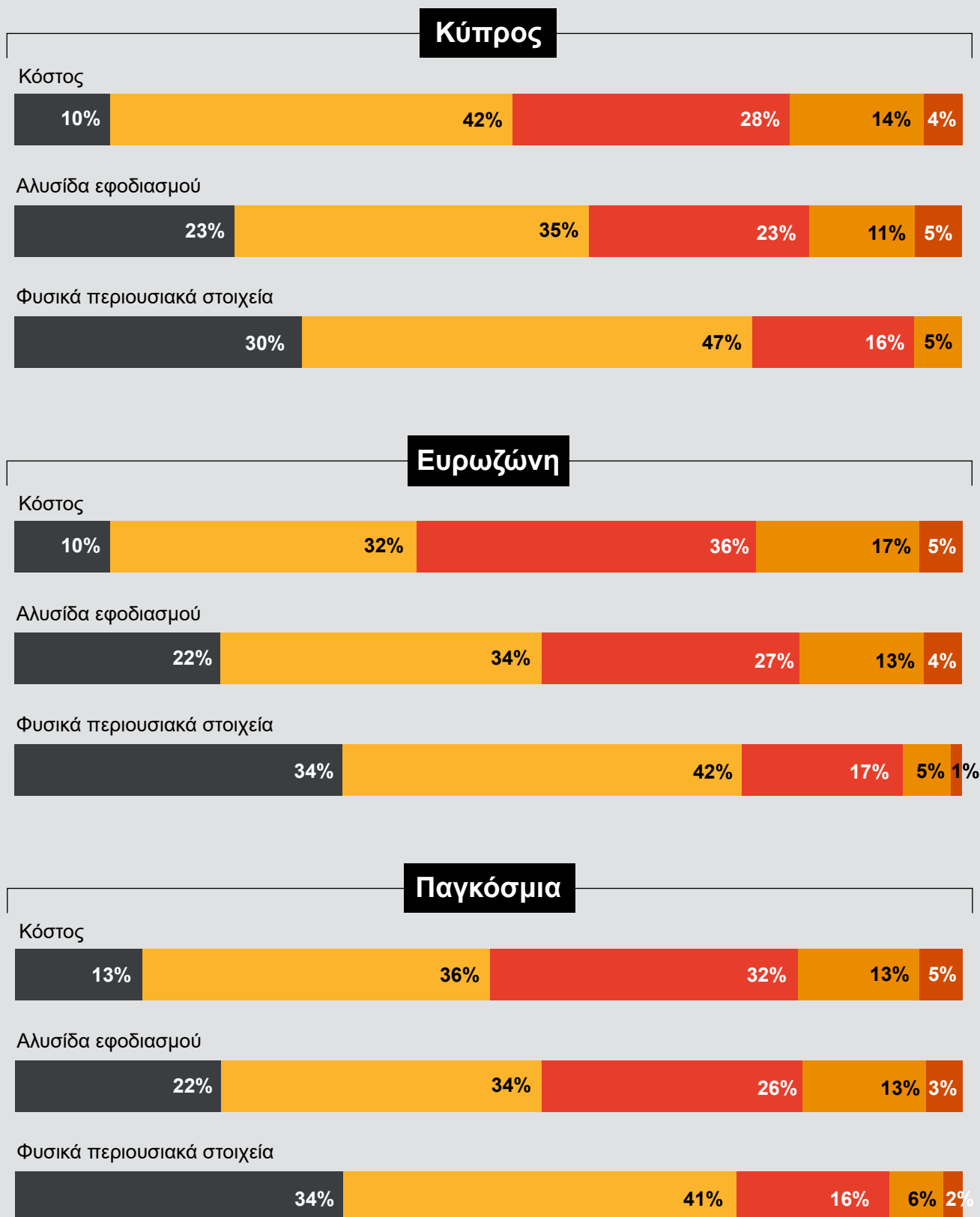
70%

των CEOs ανησυχούν σε περιορισμένο/μέτριο βαθμό για την επίδραση της κλιματικής αλλαγής στο κόστος

Η επίπτωση της κλιματικής αλλαγής

Σε ποιο βαθμό αναμένετε ότι οι ακόλουθοι τομείς της επιχείρησής σας θα επηρεαστούν από τον κλιματικό κίνδυνο τους επόμενους 12 μήνες;

Καθόλου
 Σε περιορισμένο βαθμό
 Σε μέτριο βαθμό
 Σε μεγάλο βαθμό
 Σε πολύ μεγάλο βαθμό

Τι κάνουμε στην Κύπρο λοιπόν για το θέμα της κλιματικής αλλαγής και ότι αυτή συμπεριλαμβάνει;

Το 38% των CEOs στη χώρα μας έχουν ήδη ξεκινήσει και εφαρμόζουν μια σειρά από πρωτοβουλίες για να μειώσουν τις εκπομπές ρύπων και παράλληλα έχουν αναπτύξει μια εταιρική στρατηγική, βάσει δεδομένων για τη μείωση των εκπομπών και τον μετριασμό των κινδύνων για το κλίμα. Με τον τρόπο αυτό, προετοιμάζονται να διαχειριστούν τα ρίσκα που επιφέρει η κλιματική αλλαγή. Την ίδια στιγμή, το 36% σχεδιάζουν να καινοτομήσουν με νέα φιλικά προς το περιβάλλον προϊόντα ή διαδικασίες. Αυτή είναι η προσπάθεια για να μπορέσουν οι CEOs να προετοιμάσουν τις εταιρείες τους έναντι των κλιματικών κινδύνων.

Στα ίδια επίπεδα κινούνται οι CEOs στην Ευρωζώνη και Παγκόσμια, βάζοντας τις αντίστοιχες προτεραιότητες και υιοθετώντας παρόμοιες δράσεις.

Ο κατάλληλος ρυθμός και οι σωστές προτεραιότητες για το μετριασμό των κλιματικών κινδύνων, η δημιουργία ευκαιριών και η απαλλαγή από τον άνθρακα, είναι μεγάλες στρατηγικές προκλήσεις. Η τακτική μέτρηση και η κοινοποίηση της προόδου που συντελείται, στους stakeholders της επιχείρησης, είναι μια επιπρόσθετη και αναγκαία μεγάλη πρόκληση.

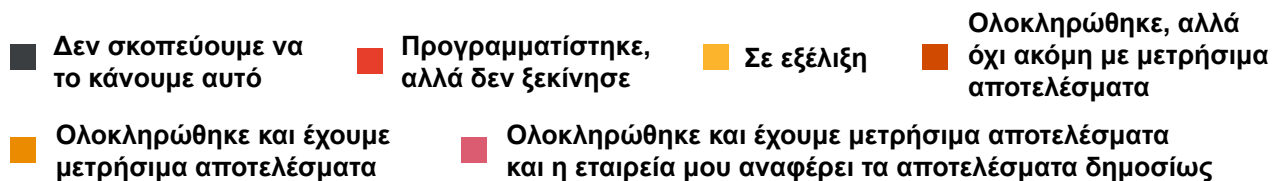

Παρακάτω ακολουθεί ένας κατάλογος των ενεργειών που μπορούν να αναλάβουν οι εταιρείες για να προετοιμαστούν για τον κίνδυνο της κλιματικής αλλαγής.

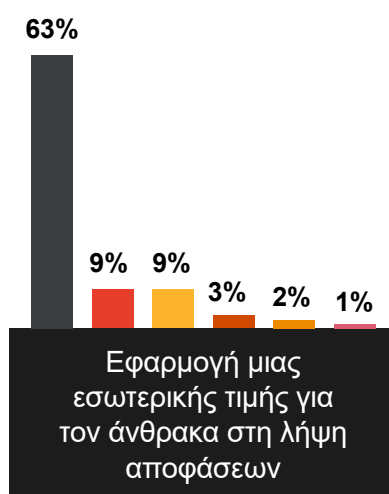
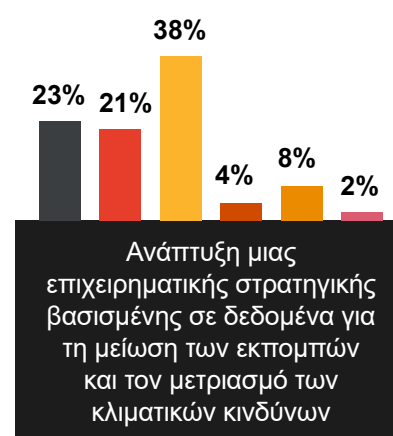
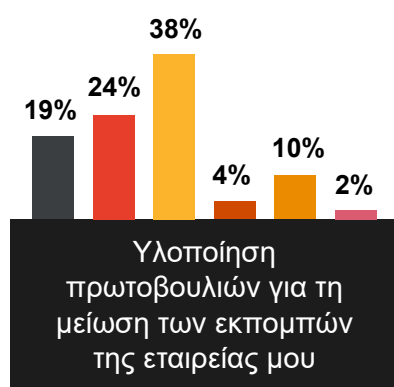
Σχεδιάγραμμα 12

Επίπεδο προόδου των εταιρειών σε σχέση με την κλιματική αλλαγή

Ποια δήλωση χαρακτηρίζει καλύτερα το επίπεδο προόδου της εταιρείας σας σε αυτές τις ενέργειες;

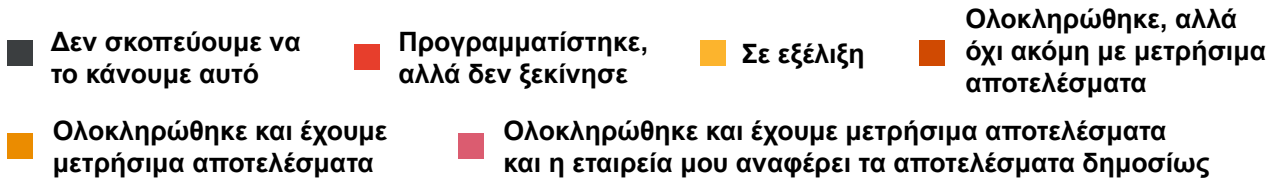

Κύπρος

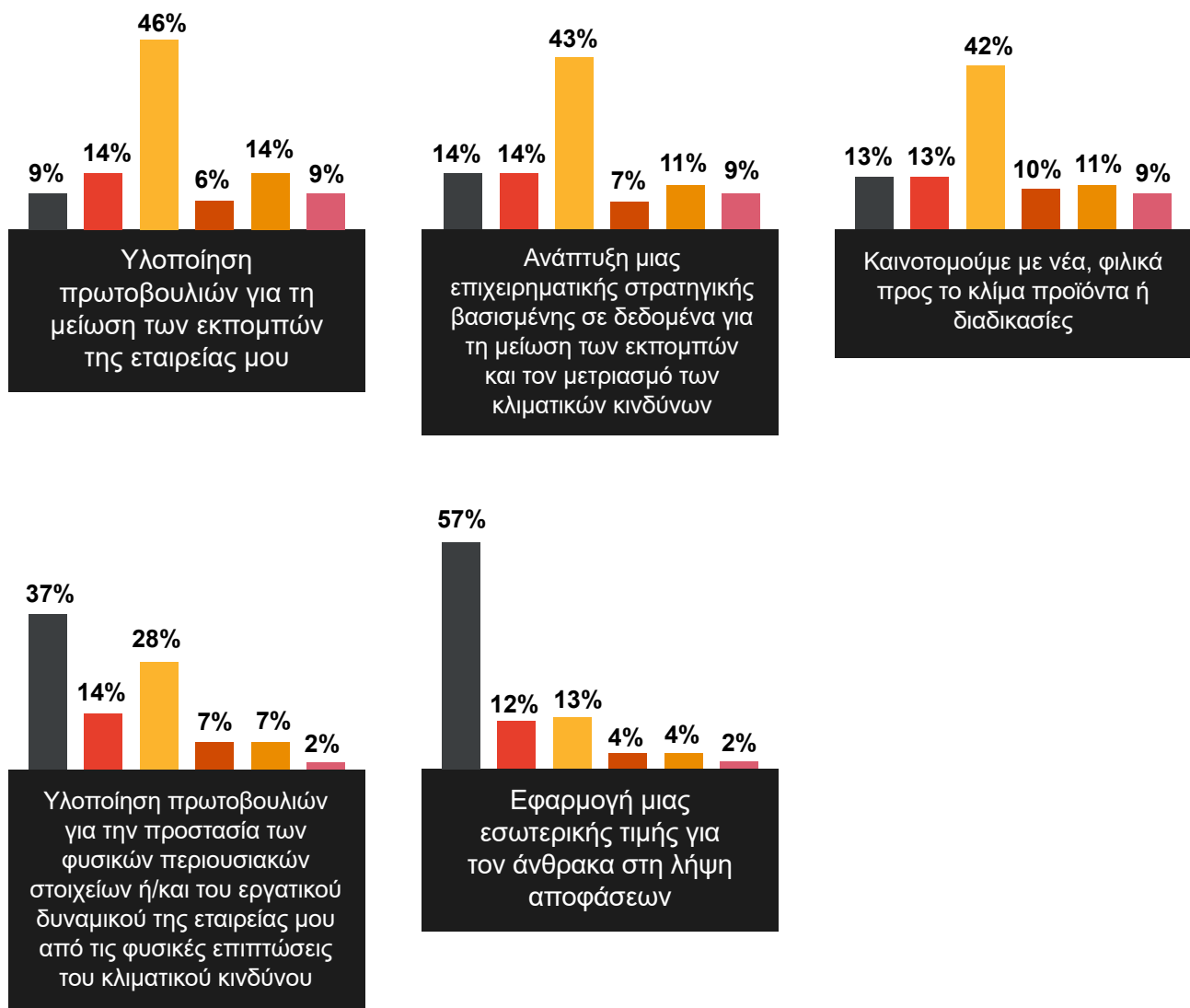

Επίπεδο προόδου των εταιρειών σε σχέση με την κλιματική αλλαγή

Ποια δήλωση χαρακτηρίζει καλύτερα το επίπεδο προόδου της εταιρείας σας σε αυτές τις ενέργειες;

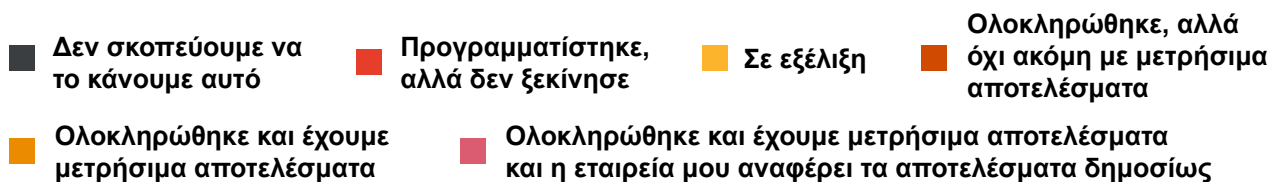

Ευρωζώνη

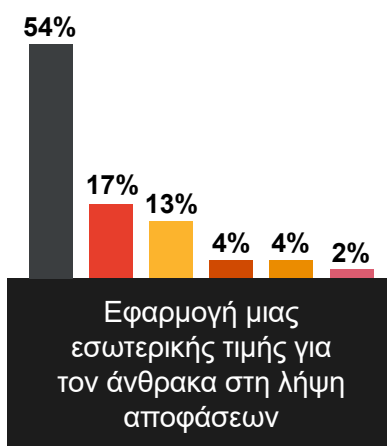
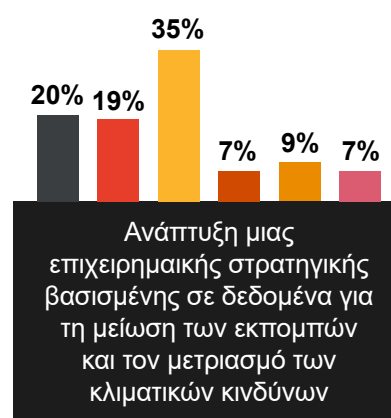
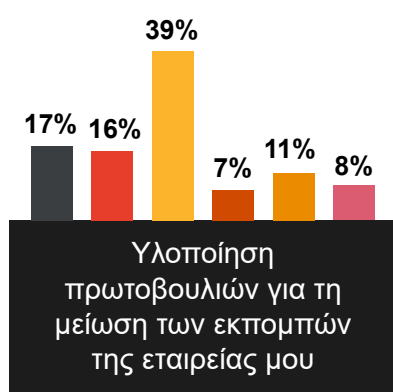

Επίπεδο προόδου των εταιρειών σε σχέση με την κλιματική αλλαγή

Ποια δήλωση χαρακτηρίζει καλύτερα το επίπεδο προόδου της εταιρείας σας σε αυτές τις ενέργειες;

Παγκόσμια

8.

Τι είδους οικοσύστημα χτίζεται;

Η ποικιλομορφία και η πολυπλοκότητα των σημερινών επιχειρηματικών προκλήσεων απαιτούν προτεραιότητα στην ικανότητα συνεργασίας πέρα από τα στενά πλαίσια της εταιρείας.

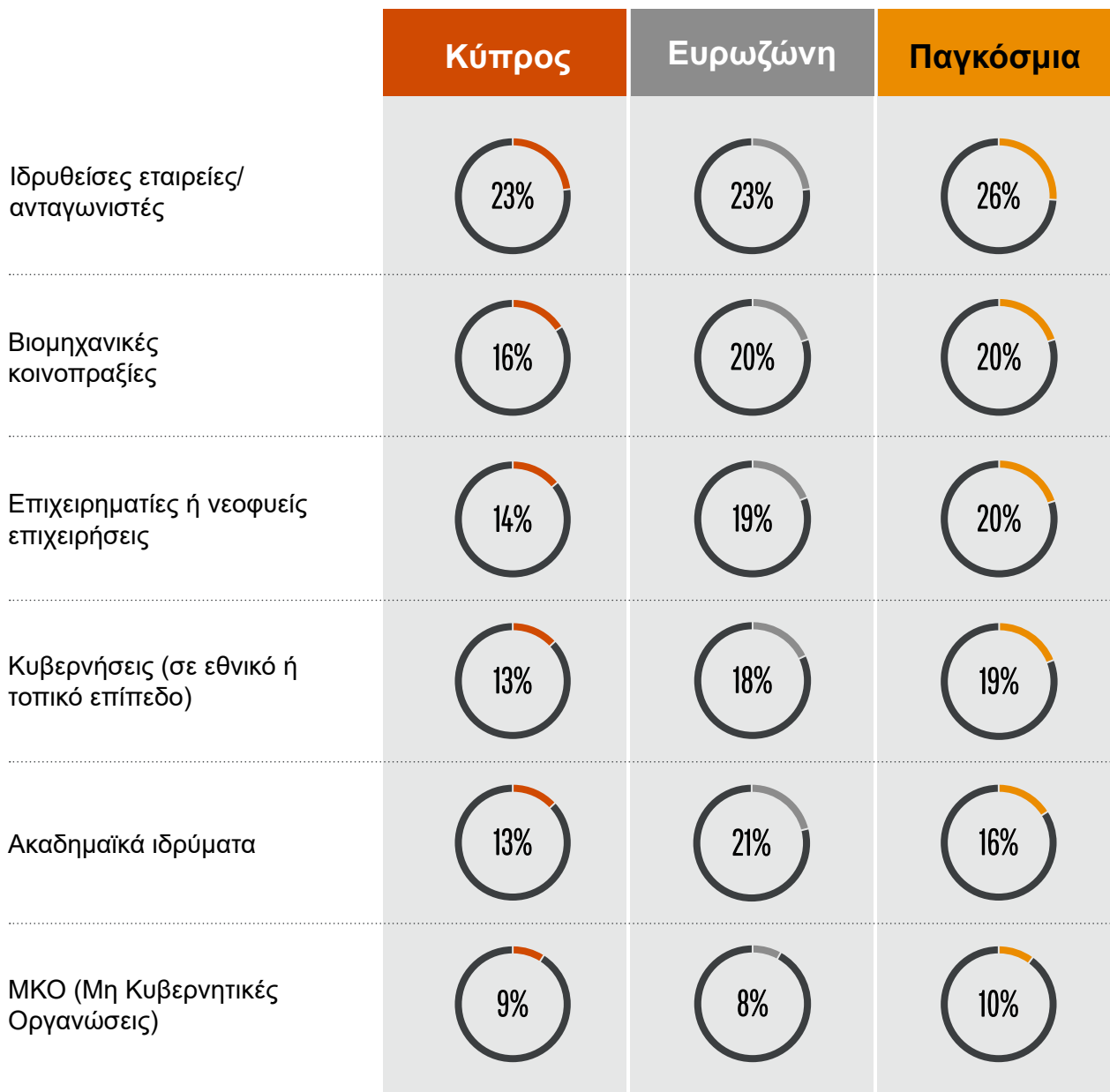
Σύμφωνα με την έρευνά μας, όταν οι εταιρείες συνεργάζονται, αυτό γίνεται πρωτίστως για τη δημιουργία νέων πηγών αξίας παρά για την επίλυση κοινωνικών προκλήσεων.

Ρωτήσαμε τους CEOs στην Κύπρο πώς χτίζουν τις συνεργασίες τους — με ποιους και για ποιον στόχο. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι η πλειοψηφία των CEOs με 23% συνεργάζονται με ένα ευρύ δίκτυο συνεργατών ακόμη και με ανταγωνιστές, προκειμένου να δημιουργήσουν νέες πηγές αξίας.

Δημιουργία νέων πηγών αξίας

Σε ποιο βαθμό συνεργάζεται η εταιρεία σας με τις ακόλουθες ομάδες για τη δημιουργία νέων πηγών αξίας (π.χ., καινοτομία νέων προϊόντων/σε νέες αγορές);

Ερωτηθέντες που δήλωσαν “σε μεγάλο βαθμό” και “σε πολύ μεγάλο βαθμό.”

Το 55% των επιχειρηματικών ηγετών απάντησε ότι η αντιμετώπιση των κοινωνικών ζητημάτων όπως είναι η εκπαίδευση ήταν ο πιο συχνός λόγος συνεργασίας με μη επιχειρηματικές οντότητες όπως ακαδημαϊκά ιδρύματα, ΜΚΟ και κυβερνητικές υπηρεσίες. Ένας επόμενος στόχος των συνεργασιών, σε ποσοστό 43%, αφορά στην βιώσιμη ανάπτυξη.

55%

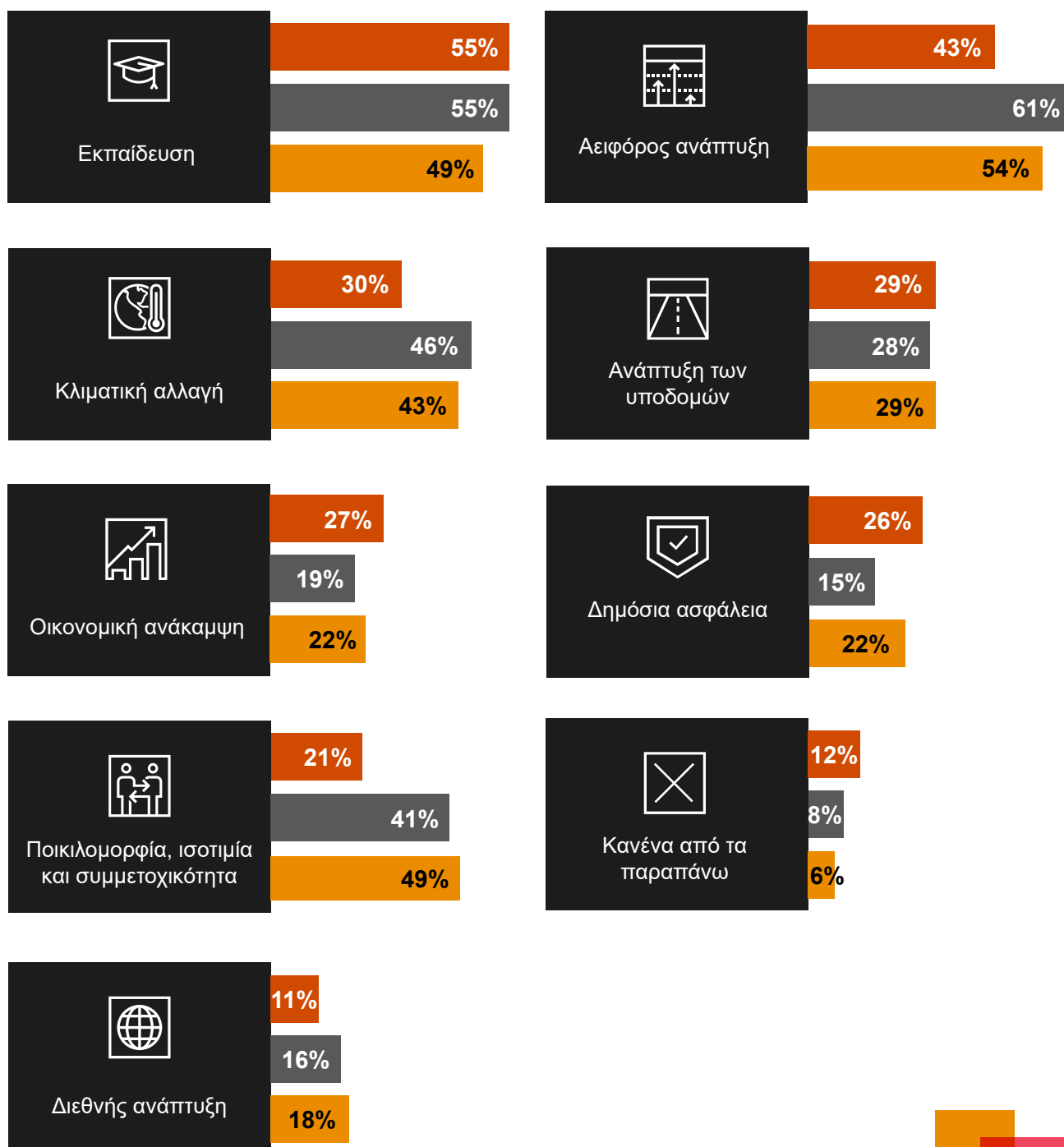
των CEOs απάντησε ότι η εκπαίδευση είναι ο πιο συχνός λόγος συνεργασίας με φορείς

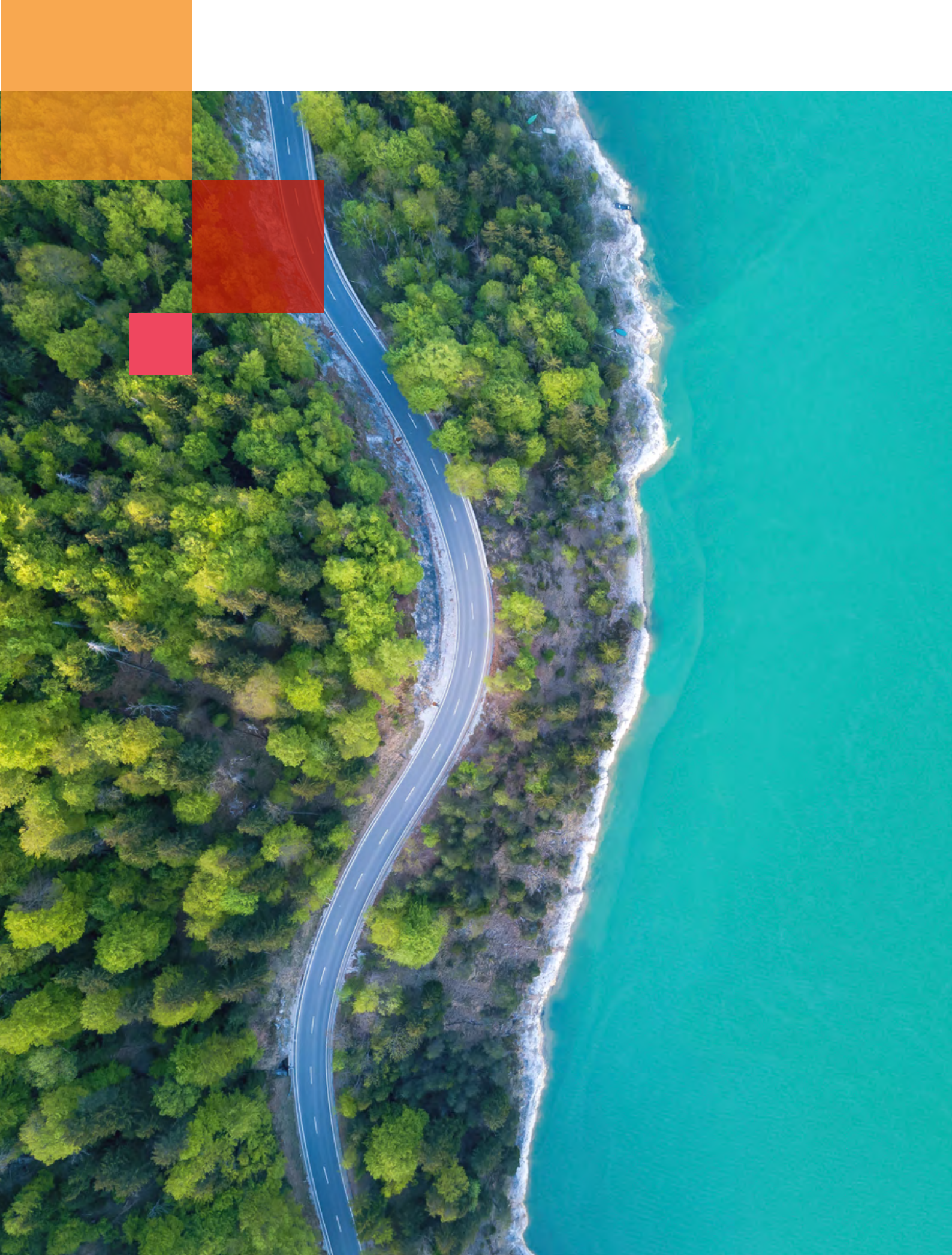
Σχεδιάγραμμα 16

Αντιμετώπιση κοινωνικών ζητημάτων

Σε ποιους από τους παρακάτω τομείς συνεργάζεται η εταιρεία σας με μη επιχειρηματικούς φορείς (κυβερνήσεις, ΜΚΟ ή ακαδημαϊκά ιδρύματα) για την αντιμετώπιση κοινωνικών ζητημάτων;

■ Κύπρος ■ Ευρωζώνη ■ Παγκόσμια

9.

Εμπιστοσύνη

Η εμπιστοσύνη βοηθά ώστε οι εταιρείες, οι φορείς και τα άτομα, να κάνουν από κοινού μεγάλα βήματα. Η επιδίωξη είναι να κερδίσουν το στοίχημα του σήμερα, ενώ αγωνίζονται για να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις του αύριο.

Η προηγμένη ανάλυση των δεδομένων από την περσινή έρευνα των CEOs, αποκάλυψε μια στατιστικά σημαντική σχέση μεταξύ της εμπιστοσύνης των πελατών και της οικονομικής απόδοσης. Τα στοιχεία της έρευνας υποδηλώνουν επίσης ότι οι εταιρείες που έχουν κερδίσει την εμπιστοσύνη, είχαν μακροπρόθεσμο προσανατολισμό. Η εμπιστοσύνη είναι πολύ σημαντική και ιδιαίτερα συνυφασμένη με την ηγεσία.

Οι CEOs βιώνουν τις γεωπολιτικές και κοινωνικές αλλαγές, προσαρμόζονται και σε πολλές περιπτώσεις συμμετέχουν σε αυτές. Ο διάλογος με την ανώτατη ηγεσία σχετικά με τις επιπτώσεις αυτών των αλλαγών μπορεί να βοηθήσει τους CEOs να ενισχύσουν τα υψηλόβαθμα στελέχη (c-suite), επιτρέποντάς τους έτσι να εστιάσουν στο μέλλον.

Στα καλά νέα είναι ότι σχεδόν οι μισοί CEOs στην Κύπρο, με 52%, ισχυρίζονται ότι η ηγεσία της εταιρείας τους ενθαρρύνει συνήθως τις διαφωνίες και την εποικοδομητική συζήτηση που προέρχεται από αυτές. Ενώ το 35% δηλώνουν ότι η ηγεσία συνήθως ανέχεται αστοχίες μικρής κλίμακας και το 42% ισχυρίζεται ότι κάποιες φορές η ηγεσία της εταιρείας τους δεν τους συμβουλεύεται πριν ληφθούν στρατηγικές αποφάσεις. Το 82% των CEOs αισθάνονται ότι σε γενικές γραμμές η συμπεριφορά των εργαζομένων είναι ευθυγραμμισμένη με τις αξίες και την κατεύθυνση του οργανισμού που ανήκουν.

82%

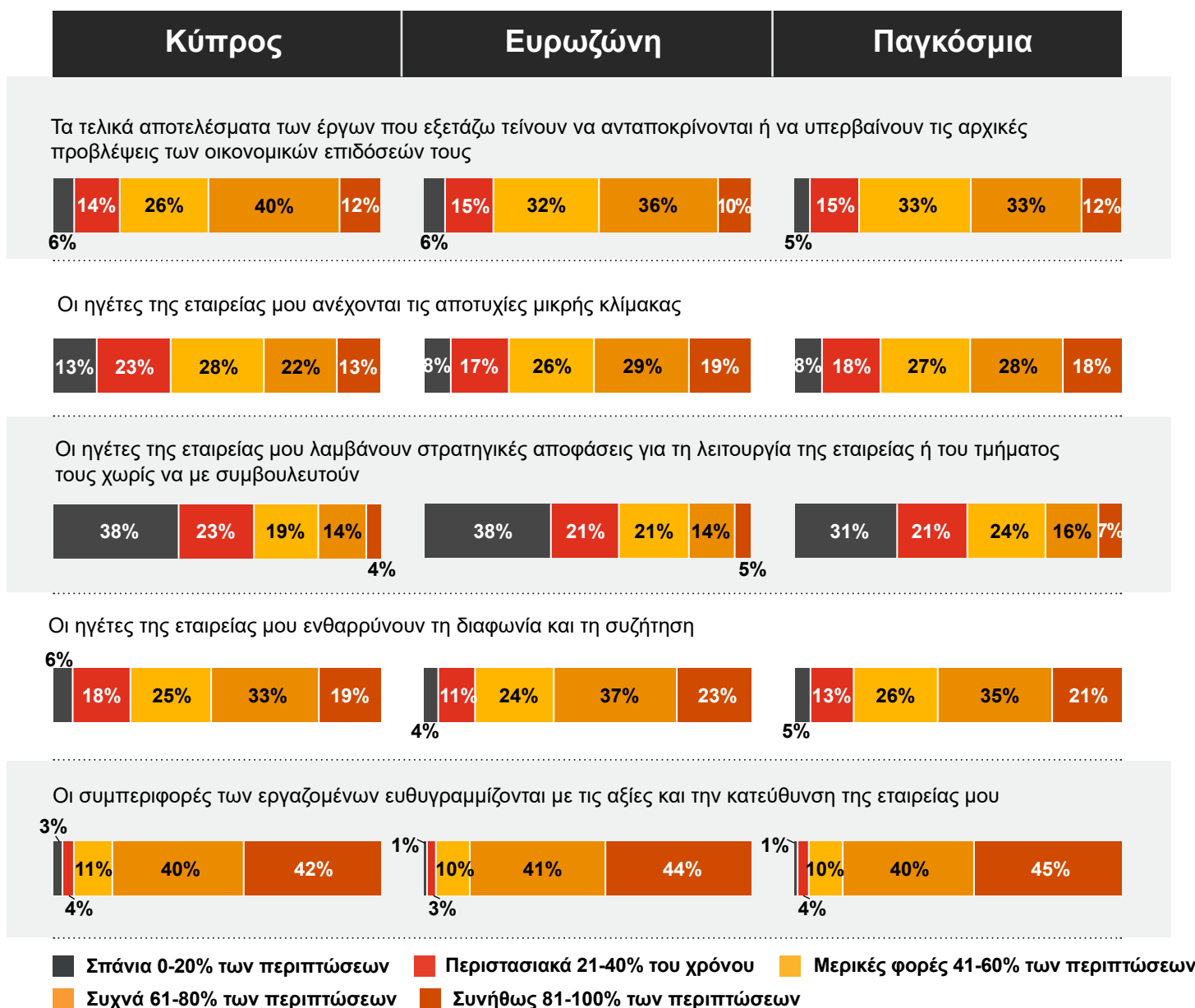
των CEOs αισθάνονται ότι σε γενικές γραμμές η συμπεριφορά των εργαζομένων είναι ευθυγραμμισμένη με τις αξίες και την κατεύθυνση του οργανισμού που ανήκουν

Είναι γεγονός ότι σε πολλούς οργανισμούς, δεν υπάρχουν οι κατάλληλες συνθήκες για τα ανώτερα στελέχη και τους εργαζόμενους ώστε να αναγνωρίσουν τις σημαντικές νέες ευκαιρίες ή να εντοπίσουν και να ανταποκριθούν κατάλληλα στις απειλές που εμφανίζονται. Οι CEOs πρέπει να επιδιώξουν να δημιουργήσουν ένα κοινό όραμα και να στηρίξουν τους ανθρώπους τους, ώστε να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες και να παίρνουν αποφάσεις, ενώ παράλληλα θα πρέπει οι ίδιοι οι CEOs να πρωτοστατούν στην υιοθέτηση και εφαρμογή της αναγκαίας ευρύτερης αλλαγής.

Σχεδιάγραμμα 17

Επίπεδο εμπιστοσύνης

Για καθεμία από τις παρακάτω δηλώσεις, παρακαλείσθε να αναφέρετε πόσο συχνά γίνονται στην εταιρεία σας:

10.

Βιωσιμότητα

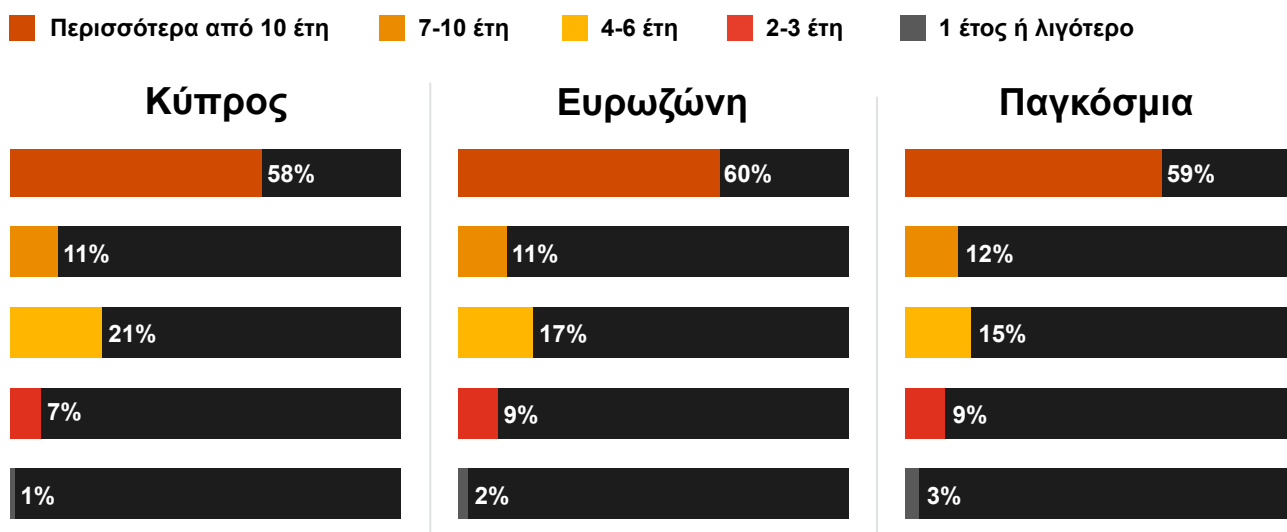
Μέσα από την έρευνα καταδεικνύεται η ανησυχία των CEOs για το μέλλον της επιχειρηματικής κοινότητας.

Στην ερώτηση εάν η εταιρεία τους θα είναι οικονομικά βιώσιμη στο μέλλον, στην περίπτωση που διατηρήσουν το τρέχον μοντέλο λειτουργίας, των 40% των CEOs στην Κύπρο και το 39% στην Ευρωζώνη και Παγκόσμια απάντησαν ότι η εταιρεία τους δεν θα είναι οικονομικά βιώσιμη μέσα στην δεκαετία, επιβεβαιώνοντας με μεγάλο ποσοστό την ανησυχία τους.

Σχεδιάγραμμα 18

Οικονομική βιωσιμότητα

Εάν η εταιρεία σας συνεχίσει να λειτουργεί στην τρέχουσα πορεία της, για πόσο καιρό πιστεύετε ότι η επιχείρησή σας θα είναι οικονομικά βιώσιμη;

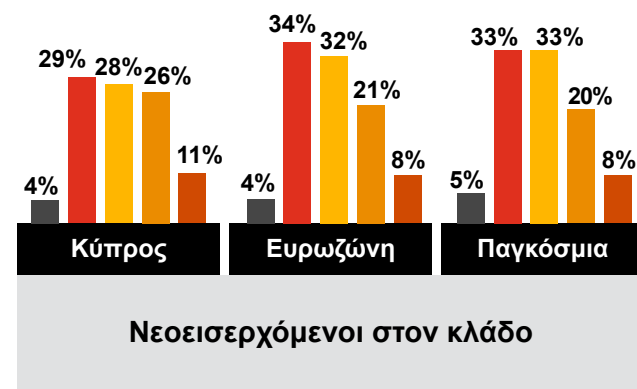
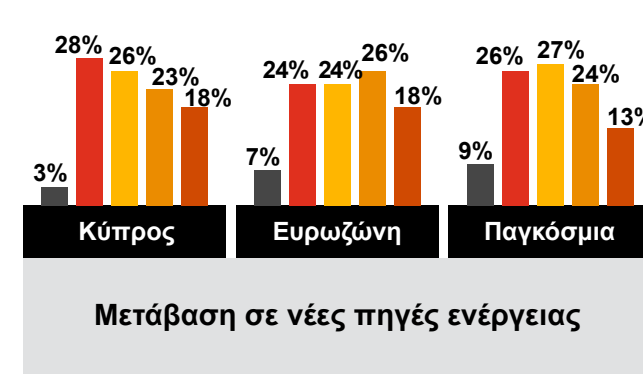
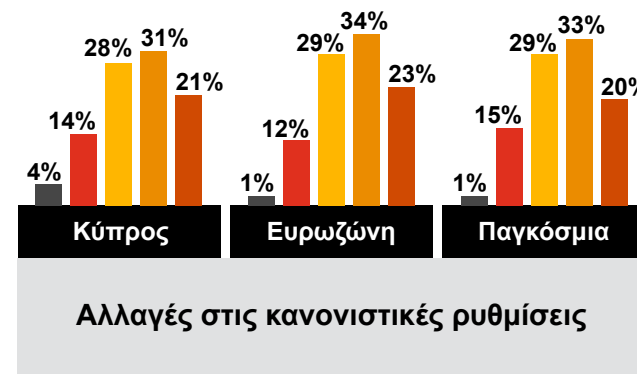
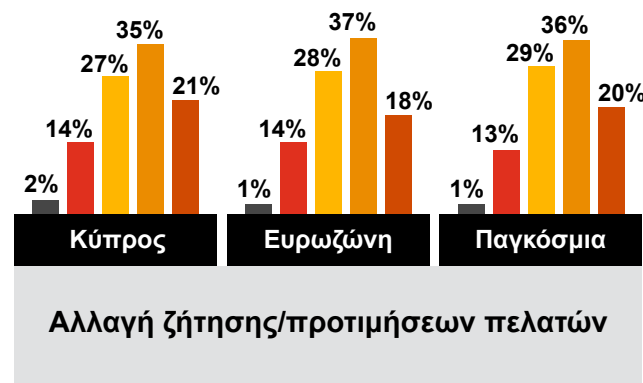
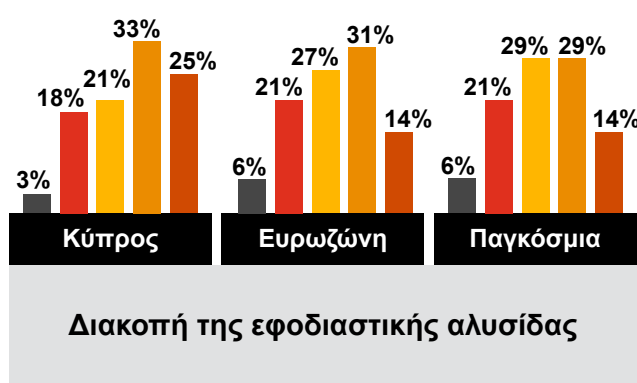
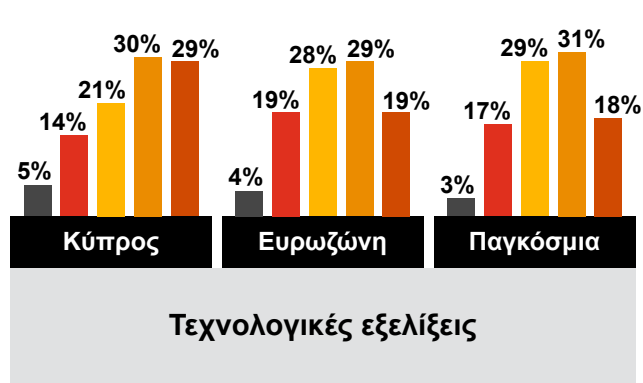
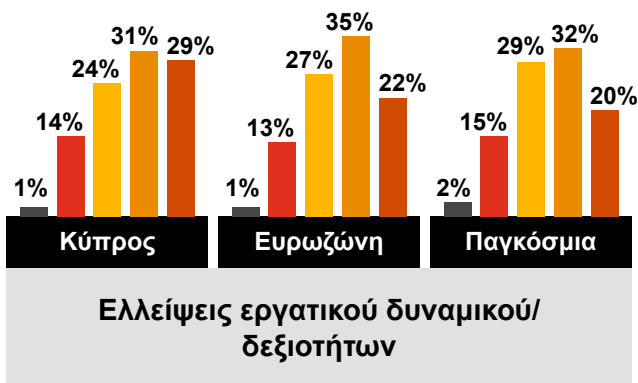

Όταν ρωτήθηκαν για τις δυνάμεις που είναι πιο πιθανό να επηρεάσουν την κερδοφορία του κλάδου τους, κατά τα επόμενα 10 χρόνια, οι περισσότεροι ερωτηθέντες στην Κύπρο με 60% ανέφεραν την έλλειψη ανθρώπινου δυναμικού και δεξιοτήτων, με 59% την τεχνολογία και με 58% την διακοπή της εφοδιαστικής αλυσίδας. Μόνο το 41% επισήμανε τη μετάβαση σε νέες πηγές ενέργειας και την επίδραση που αυτές θα έχουν.

Επίπτωση στην κερδοφορία

Σε ποιο βαθμό πιστεύετε ότι τα παρακάτω θα επηρεάσουν (δηλαδή, είτε θα αυξήσουν, είτε θα μειώσουν) την κερδοφορία στον κλάδο για τα επόμενα δέκα χρόνια;

■ Καθόλου ■ Σε περιορισμένο βαθμό ■ Σε μέτριο βαθμό ■ Σε μεγάλο βαθμό ■ Σε πολύ μεγάλο βαθμό

Οι επενδύσεις στην τεχνολογία αποτελούν κορυφαία προτεραιότητα για τους CEOs στην Κύπρο. Πιο αναλυτικά:

71%

επικεντρώνονται στον
αυτοματισμό διαδικασιών
και των συστημάτων

61%

στην ανάπτυξη
προηγμένων τεχνολογιών

55%

στην αναβάθμιση
των δεξιοτήτων του
ανθρώπινου δυναμικού

Επενδυτικοί τομείς

Ποιες από τις ακόλουθες επενδύσεις, εάν υπάρχουν, θα πραγματοποιήσει η εταιρεία σας τους επόμενους 12 μήνες;

	Κύπρος	Ευρωζώνη	Παγκόσμια
Διαδικασίες και συστήματα αυτοματοποίησης	71%	77%	76%
Ανάπτυξη τεχνολογίας	61%	68%	69%
Αναβάθμιση του εργατικού δυναμικού της εταιρείας σε τομείς προτεραιότητας	55%	72%	72%
Υιοθέτηση εναλλακτικών πηγών ενέργειας	40%	46%	34%
Προσαρμογή της εφοδιαστικής αλυσίδας της εταιρείας	26%	36%	41%
Αποανθρακοποίηση του επιχειρηματικού μοντέλου της εταιρείας	12%	37%	31%
Εξερεύνηση του metaverse	8%	10%	12%
Κανένα από τα παραπάνω	7%	3%	2%
Μετεγκατάσταση των δραστηριοτήτων της εταιρείας ανάλογα με τον κλιματικό κίνδυνο	4%	5%	7%

Εξετάζοντας το σκεπτικό για αυτές τις επενδύσεις, περίπου το 60% σε κάθε κατηγορία επικεντρώνονται στην επανεφεύρεση της επιχείρησης για το μέλλον και το 40% στη διατήρηση της τρέχουσας κατάστασης. Αυτή η αναλογία 60/40 ήταν αξιοσημείωτα συνεπής σε όλο το φάσμα των επενδύσεων, γεγονός που αποτελεί επιστέγασμα της προσπάθειας εξισορρόπησης που προσπαθούν να επιτύχουν οι CEOs. Ειδική μνεία πρέπει να γίνει στην υιοθέτηση εναλλακτικών πηγών ενέργειας, η οποία συγκεντρώνει ένα υψηλό ποσοστό 64% των CEOs ως η επένδυση του μέλλοντος.

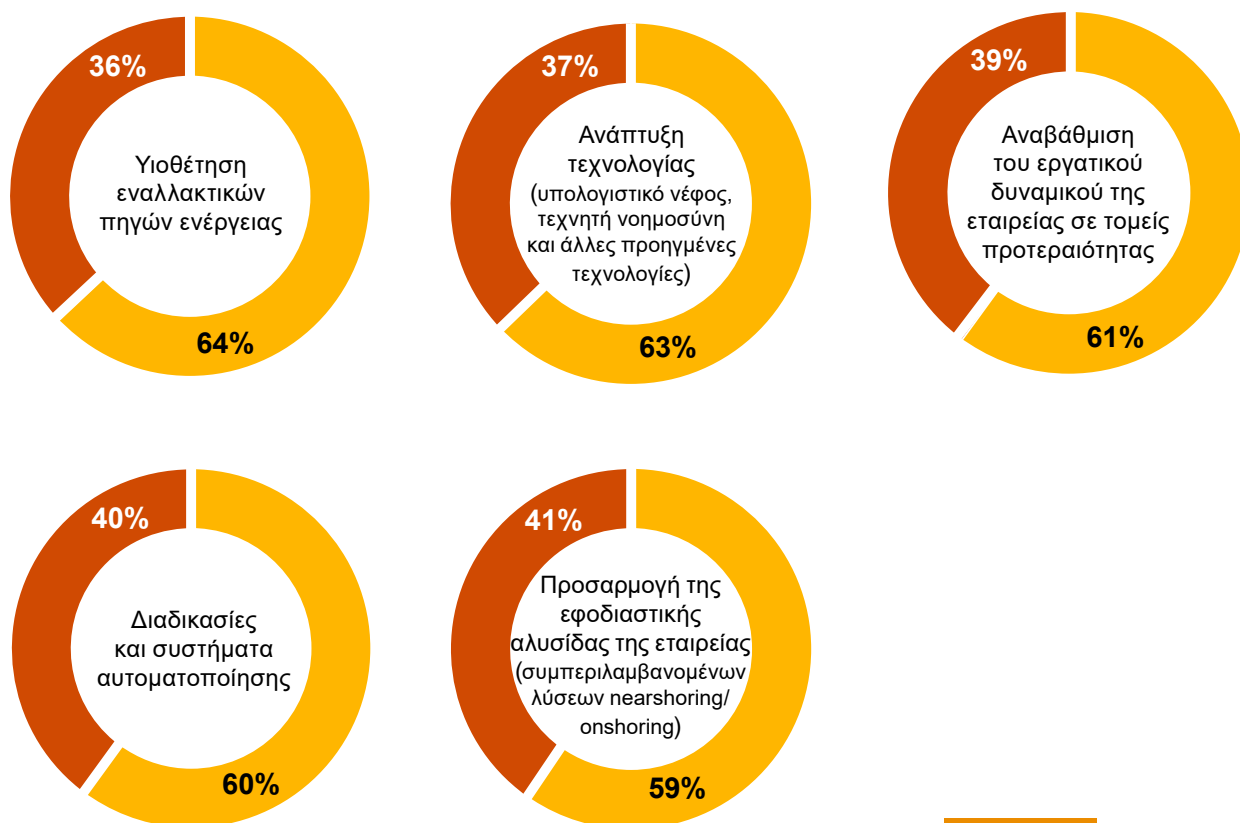
Σχεδιάγραμμα 21

Κατανομή επενδύσεων

Για καθέναν από τους επιλεγέντες επενδυτικούς τομείς, εισαγάγετε το ποσοστό της επένδυσης που διατίθεται για την διατήρηση της τρέχουσας επιχειρηματικής δραστηριότητας έναντι της επανεφεύρεσης της επιχείρησης για το μέλλον.

- Διατήρηση της τρέχουσας επιχειρηματικής δραστηριότητας
- Επανεφεύρεσης της επιχειρηματικής δραστηριότητας για το μέλλον

Κύπρος

11.

Που επικεντρώνονται οι CEOs

Διχασμένοι ανάμεσα στις απαιτήσεις του βραχυπρόθεσμου και του μακροπρόθεσμου μετασχηματισμού, οι CEOs ισχυρίζονται ότι θα ήθελαν να αφιερώνουν περισσότερο χρόνο για να εξελίσουν την εταιρεία τους και να την προετοιμάσουν για τις μελλοντικές αλλαγές και λιγότερο χρόνο για να χειρίζονται την τρέχουσα λειτουργική απόδοση.

Οι CEOs στην Κύπρο δηλώνουν ότι αφιερώνουν το 23% του χρόνου τους για την τρέχουσα λειτουργία της εταιρείας τους και το 20% για να σκεφτούν πως θα την εξελίσουν. Σε ένα ιδανικό περιβάλλον, θα ήθελαν να επενδύσουν το 26% του χρόνου τους στη στρατηγική εξέλιξης, το 21% στην σχέση με τους πελάτες τους και μόνο το 19% στην τρέχουσα λειτουργία της εταιρείας. Αντίστοιχα είναι τα ποσοστά και για τους CEOs στην Ευρωζώνη και Παγκόσμια.

- Κατά την διάρκεια του χρόνου εργασίας σας, κατά μέσο όρο, τι ποσοστό του χρόνου ξοδεύετε σε καθένα από τα παρακάτω; (πραγματικό)
- Γνωρίζοντας ότι γνωρίζετε τώρα, αν μπορούσατε να ξεκινήσετε από την αρχή με ένα κενό ημερολόγιο, πώς θα διαθέτατε τον χρόνο σας ως Διευθύνων Σύμβουλος; (ιδανικό)

Κύπρος

Η πρόκληση που αντιμετωπίζει ο σημερινός CEO ξεκινά με την αξιοποίηση του επαγγελματικού του χρόνου. Σημειώνεται εδώ ότι οι κίνδυνοι που αντιμετωπίζουν οι εταιρείες και η κοινωνία σήμερα, είναι αλληλένδετοι και δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν ξεχωριστά. Οι CEOs πρέπει να συνεργάζονται αποτελεσματικά με τους φορείς του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα, προκειμένου να μετριάσουν αυτούς τους κινδύνους, να οικοδομήσουν εμπιστοσύνη και να δημιουργήσουν μακροπρόθεσμη αξία - για τις εταιρείες, την κοινωνία και τον πλανήτη.

12.

Εν κατακλείδι

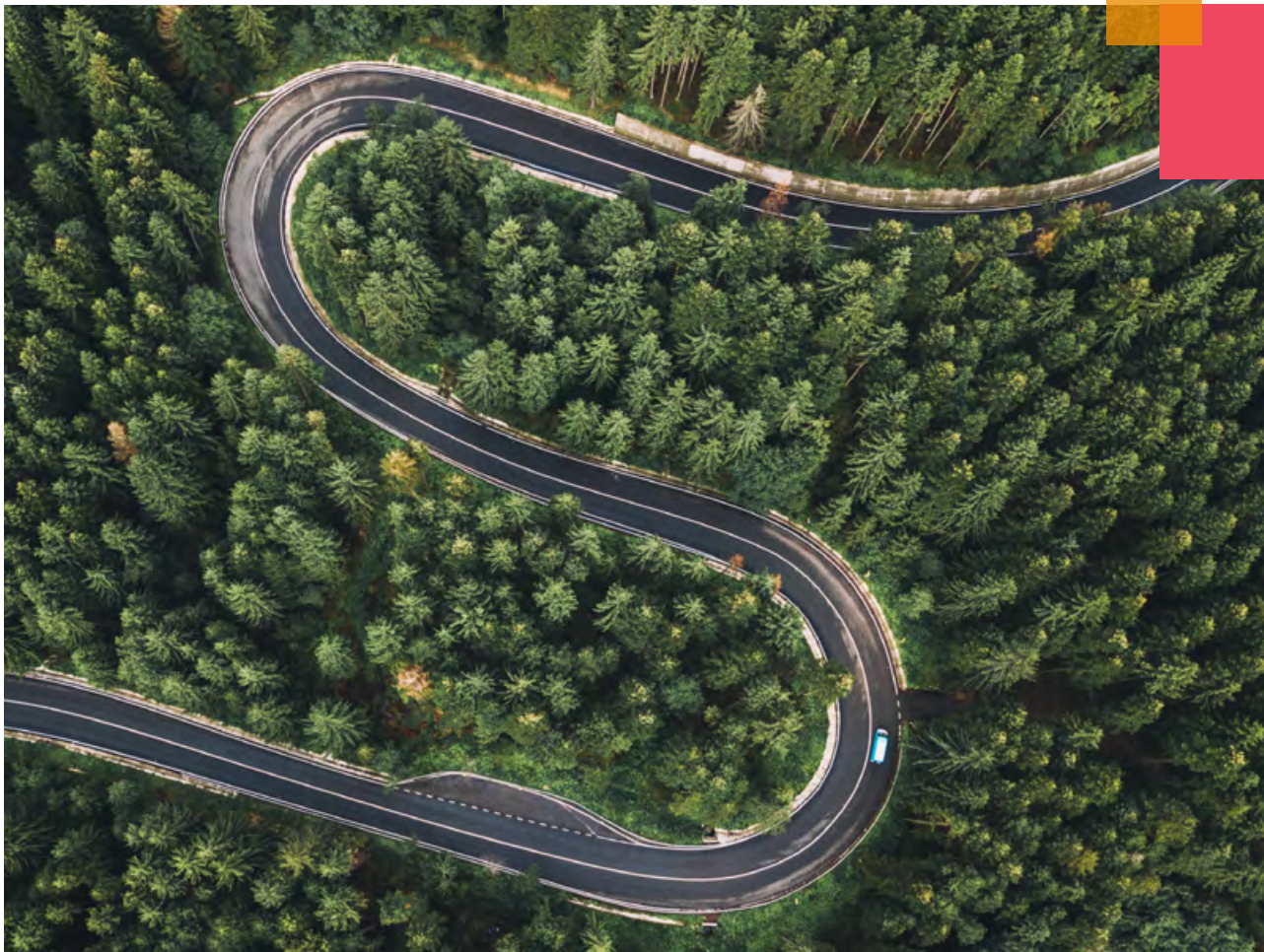
Ζούμε σε πραγματικά πρωτόγνωρες εποχές. Μπροστά σε ένα μέλλον που μοιάζει πιο αβέβαιο παρά ποτέ, το κρίσιμο ερώτημα είναι με ποιον τρόπο μπορούμε να αντιμετωπίσουμε την δύσκολη πραγματικότητα και να ανταποκριθούμε με επιτυχία στις μεγάλες προκλήσεις.

Οι 159 CEOs στην Κύπρο αλλά και οι 4.410 CEOs από 105 χώρες που συμμετείχαν στην Ετήσια Παγκόσμια έρευνά μας χαρακτηρίζονται από έντονη απαισιοδοξία αναφορικά με την οικονομική ανάπτυξη τόσο σε μακροπρόθεσμο όσο και σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα. Ανησυχούν άμεσα για τον πληθωρισμό, για τους γεωπολιτικούς κινδύνους και για τη μακροοικονομική αστάθεια, κάτι που ανησυχεί και την ευρύτερη κοινωνία.

Η κλιματική αλλαγή έχει το δικό της μερίδιο στις ανησυχίες, αν και οι CEOs δεν εμφανίζονται πεπεισμένοι για μεγάλες επιπτώσεις στην εταιρεία τους. Υπάρχει βεβαίως μια κινητοποίηση από πλευράς τους εφαρμόζοντας μια σειρά από πρωτοβουλίες για τη μείωση των εκπομπών ρύπων και έχοντας αναπτύξει μια εταιρική στρατηγική, βάσει δεδομένων. Με τον τρόπο αυτό προετοιμάζονται να διαχειριστούν τα ρίσκα που επιφέρει η κλιματική αλλαγή και κυρίως την επίδραση που θα έχουν στο κόστος λειτουργίας των εταιριών. Σε αυτό το πλαίσιο επενδύουν στην τεχνολογία και στην επανεφεύρεση της επιχείρησής τους γιατί θεωρούν ότι αυτή θα έχει μεγάλη επίδραση στην κερδοφορία της εταιρείας τους την επόμενη δεκαετία. Πέρα από την τεχνολογία οι CEOs ανησυχούν κυρίως για την έλλειψη ανθρώπινου δυναμικού και δεξιοτήτων και για τον ρόλο που θα έχει η διακοπή της εφοδιαστικής αλυσίδας στην κερδοφορία της εταιρείας τους.

Φέτος υπάρχει και μια σημαντική αναφορά στον χρόνο των CEOs και πως θα ήθελαν να τον κατανέμουν, αναδεικνύοντας τα θέματα στρατηγικής και την ανάγκη επικέντρωσης στο αύριο.

Στο νέο κόσμο που διαμορφώνεται, οι CEOs αλλά και ολόκληρη η επιχειρηματική κοινότητα, έχουν έναν ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο να διαδραματίσουν. Επιβάλλεται να λειτουργήσουν ως μια αποτελεσματική δύναμη μεταρρυθμιστικής αλλαγής για όλη την οικονομία και κοινωνία. Καλούμαστε όλοι να λειτουργήσουμε συνεργατικά, ώστε να συνδημιουργήσουμε την εύρωστη Κύπρο του αύριο. Μία χώρα δυναμική και σύγχρονη, που στηρίζεται σε ένα βιώσιμο μοντέλο οικονομικής ανάπτυξης το οποίο υπηρετεί τις ανάγκες του ευρύτερου κοινωνικού συνόλου.

Λευκωσία

PwC Central, Οδός Λεωφόρος Δημοσθένη Σεβέρη 43,
CY-1080 Λευκωσία, Κύπρος
Τ. +357 - 22 555 000

Λεμεσός

City House, Οδός Καραϊσκάκη 6,
CY-3032 Λεμεσός, Κύπρος
Τ. +357 - 25 555 000

Πάφος

Οδός Φαλήρου 2,
CY-8035, Πάφος, Κύπρος
Τ.+357 - 26 555 000

12η Ετήσια Έρευνα της PwC για τους CEOs στην Κύπρο

Βασικά ευρήματα για την Κύπρο